

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.มณเฑียร อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในท้องถิ่น: กรณีศึกษา ตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ

จังหวัดสมุทรปราการ

ดวงเดือน พานิช

7 8.9. 2552

2552

7 8.9. 2552

256896

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

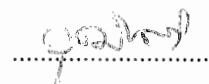
คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2552

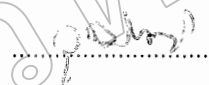
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

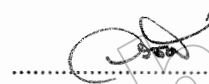
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ ดวงเดือน พานิช ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย สุนทรสมย์)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชัย สุนทรสมย์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เดียววิเศษ)

กรรมการ
(ดร.สมบัติ ชำรงสินถาวร)

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)

วันที่ 30 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นจนถึงขั้นสุดท้ายของการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. วุฒิชชาติ สุนทรสมัย อาจารย์ที่ปรึกษา นอกเหนือจากการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยความดีเสมอมาแล้ว ยังเป็นผู้ส่งเสริมและให้กำลังใจในการดำเนินการศึกษากันคว้าแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และรู้ถึงคุณค่าของการทำงานวิจัยอย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วรณีย์ เดียววิเศษ และ ดร. สมบัติ ชำรงสินธุวร เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบงานนิพนธ์ ตลอดจนได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานนิพนธ์ฉบับนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการ วิชาหลักขนาดกลางและขนาดย่อม คณะการจัดการและการท่องเที่ยว

ขอขอบพระคุณผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ นายแพทย์ปรีชา เดียวรุ่งเรืองสุข ที่เป็นกำลังใจที่ดี ให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ขอขอบคุณ คุณสุวิมล หวังรุ่งกิจ คุณรัตติยา จ้อยชะรัตน์ คุณกฤษฎา นาคชังทอง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จนสามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ มาได้

ท้ายสุดนี้ หากงานนิพนธ์ เรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ฉบับนี้ เป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น ขอขอบคุณงามความดีทั้งหลาย แก่ผู้มีพระคุณ ทั้งที่ได้กล่าวมาแล้ว และไม่ได้กล่าวมา รวมถึงครอบครัว ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ เป็นอย่างดี จนประสบความสำเร็จในการศึกษา

50924535: สาขาวิชา: การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม; กจ.ม. (การจัดการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ/ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ ตลาดคลองสวน/ อำเภอบางบ่อ/ จังหวัดสมุทรปราการ

ดวงเดือน พานิช: ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น: กรณีศึกษา ตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PARTICIPATING IN OF THE ENTREPRENEUR ADMINISTRATION ON LOCAL CONSERVATION : CASE STUDY, 100 YEAR MARKET, (KSLONGUAN), BANG BOA, SAMUTPRAKAN PROVINCE.) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: วุฒิชชาติ สุนทรสมัย, D.B.A. 106 หน้า. ปี พ.ศ. 2552

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความรู้และทัศนคติ ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น 2. ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในท้องถิ่น 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำนวน 74 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน เป็นเพศหญิง อายุน้อยกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า สถานภาพโสด รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

ความรู้ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น โดยรวมมีความรู้อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า มีความรู้ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุดเรื่อง การท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ

ทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น โดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นด้านการวางแผน ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรมในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งภาครัฐ หรือภาคเอกชนเป็นผู้จัดขึ้น ด้านการตัดสินใจ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณตลาดคลองสวน 100 ปี ด้านการดำเนินการ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม

ข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น มีปัญหามากที่สุดเรื่อง สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ เก้าอี้นั่งพัก ป้ายบอกทาง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรเข้าไปดูแลจัดการปัญหาเหล่านี้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นให้มากที่สุด

50924535: MAJOR: SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE MANAGEMENT; M.M.
(SMALL AND MEDIUM ENTERPRISE MANAGEMENT)

KEYWORDS: PARTICIPATING IN OF THE ENTREPRENEUR/ ECOTOURISM/ 100 YEAR
MARKET, (KSLONGUAN)/ BANG BOA AMPHUR/ SAMUTPRAKAN
PROVINCE.

DUENGDUAN PANICH: KNOWLEDGE, ATTITUDE AND PARTICIPATING IN
OF THE ENTREPRENEUR ADMINISTRATION ON LOCAL CONSERVATION: CASE STUDY,
100 YEAR MARKET, (KSLONGUAN), BANG BOA, SAMUTPRAKAN PROVINCE.

ADVISER: VUTTICHAT SUNTHORNSAMAI, D.B.A. 106 P. 2008.

The purposes of research are 1. Studies the knowledge and the attitude of the entrepreneur who have to build manner tourism conserves in 2. Localities study participating in of the entrepreneur builds the administration manages manner tourism conserves in 3. Localities study the relation between personal status, knowledge, and the attitude of the entrepreneur with participating in builds.

Material and method the administration manage manner tourism conserve in the sample that use in the research this time be the seller within Klong Suan market 74 examples a tool that uses in the research is the questionnaire. Statistics used in data analysis for example frequency percentage average standard deviation and value statistics test - chi-square by use readymade program for data way statistics education analysis result the seller within Klong Suan market be the female age less than 25 years, education bachelor's degree level and more single status the income builds month lower or equal to 10,000 a baht, the knowledge of the entrepreneur who has to build manner tourism conserves in the locality generally be omniscient in high-level when consider lay the issue, meet that, be omniscient build the tourism in the locality most about tourism be only activity of a human which do for relaxation from permanent work the attitude of the entrepreneur who has to build manner tourism conserves in the locality generally have the attitude is in the average when consider lay the issue, meet that the attitude of the seller within Klong Suan market that has to build manner tourism conserves in the locality. Most for example government office should be listening the suggestion of people for apply in the administration manages manner tourism conserves in the locality participating in of the entrepreneur. The administration manages manner tourism conserves in the locality planning. The seller within Klong Suan market participate in most for example attending meets to training about tourism administration which government service part or the private sector is person making a decision. The seller within channel garden market participate in most for example attending meets to consult with the government office about tourism manner administration conserves 100 years Klong Suan market areas. The seller within channel garden market participate in most for example something the public relations and announce the data about the tourist attraction for invite to give a tourist travels to come on tour.

Conclusions the administration manages manner tourism conserves in the locality get into trouble most about the facilities such as bathroom parking the chair rests guide post who dare to that be responsible should enter take care manage these problem and give a chance the trader within Klong Suan market enter participate in administration manages manner tourism conserves in the locality too much.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
สมมติฐานการวิจัย	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แผนแบบทฤษฎีหรือกรอบทฤษฎีแห่งชาติ	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	12
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้	14
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
รูปแบบการวิจัย	25
ประชากร	25
กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง	25
เครื่องมือในการวิจัย	25
การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย	26
ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย	28
ตัวแปรและการวัดตัวแปร	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิจัย	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับต้นแปรประชากรศาสตร์โครงสร้างทั่วไป สำหรับผู้ประกอบการ	35
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้ประกอบการค้าภายใน ตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	38
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	40
ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	42
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติ ของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในท้องถิ่น	45
5 อภิปรายและสรุปผล	73
สรุปผลการวิจัย	73
อภิปรายผล	76
ข้อเสนอแนะ	79
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	86
ภาคผนวก ก	87
ภาคผนวก ข	96
ภาคผนวก ค	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย	106

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3-1 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามของทัศนคติของผู้ประกอบการ.....	29
4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามเพศ	35
4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามอายุ	35
4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	36
4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามสถานภาพ	36
4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	37
4-6 จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	38
4-7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	40
4-8 จำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	42
4-9 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีเพศแตกต่างกัน	45
4-10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีอายุแตกต่างกัน.....	48
4-11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	52
4-12 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน	57
4-13 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน	61
4-14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีความรู้แตกต่างกัน	65
4-15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีทัศนคติแตกต่างกัน	69
ข-1 ค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงของเนื้อหา	97

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....

4

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ หรือนันทนาการ รูปแบบหนึ่งของมนุษย์ ที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่าง มีการเดินทาง เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่หนึ่งซึ่งหมายถึง ที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว (Lawson & Bovy, 1977 อ้างถึงใน สถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540) เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมี แรงกระตุ้นจากความต้องการทางกายภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการในแง่การพักผ่อนคลายเครียด ในชีวิตประจำวัน และตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น อีกทั้งยังเป็นกระบวนการพัฒนาคนในแง่ การเรียนรู้ สร้างสมประสบการณ์และวิสัยทัศน์ (Vision) จากการเดินทางท่องเที่ยวด้วย ซึ่งในปัจจุบัน ความต้องการด้านการท่องเที่ยวของมนุษย์มีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวย หลายประการ เช่น การคมนาคม การขนส่ง การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับ การเดินทางท่องเที่ยว รูปแบบ วิธีการต่าง ๆ ที่สร้างความน่าสนใจในการดึงดูดให้เกิดการเดินทาง ท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวจึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน มีความเกี่ยวข้องกับชุมชนหลายลักษณะ รูปแบบ กว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งไม่สามารถกล่าวได้ทั้งหมด แม้การท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายทางด้านเศรษฐกิจ เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ การพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง รวมไปถึงเกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ แล้วแต่ในอีกด้านหนึ่ง กลับก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบ ทั้งในมิติด้านธรรมชาติ สังคม สิ่งแวดล้อม อย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้เช่นกัน และผู้ได้รับผลกระทบอย่างมากทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นรากฐานของสังคมคือ ชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ

ตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวของประเทศได้ดำเนินการไป โดยค่อนข้าง ขาดความเอาใจใส่ดูแลเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน และ ชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ ความเสื่อมโทรม และลดปริมาณลงของทรัพยากรธรรมชาติ เกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มชน ฝายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนปัญหามลพิษต่าง ๆ ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญเติบโตของ การพัฒนาที่ขาดความสมดุล แต่หากการท่องเที่ยวอยู่ภายใต้การจัดการและจิตสำนึกที่ดีก็จะเป็นเครื่องมือ ที่มีประสิทธิภาพในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว ทำให้เกิดแนวความคิดการจัดการท่องเที่ยวแนวใหม่ขึ้น โดยมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งล้วนมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน คือ มีการบริหารจัดการท่องเที่ยวในระดับชุมชนที่มีการจัดการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและการคำนึงถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เน้นการตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานมากกว่าการบริโภคทางวัตถุ มีการแลกเปลี่ยนความรู้และวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชนที่สำคัญการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ ซึ่งลักษณะดังกล่าว จะมีการท่องเที่ยวแบบสัมผัสชนบท ประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เด่นของชุมชนนั้น การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้ของประเทศ โดยมีนักท่องเที่ยวทั้งภายในและต่างประเทศ

ผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อม ที่นับวันจะมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งระดับประเทศตลอดจนถึงระดับชุมชน ผลกระทบกับชุมชนโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่เป็นทรัพยากรในท้องถิ่นของชุมชน ถ้าชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ น่าดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปสัมผัส ผลกระทบดังกล่าวถ้าหากชุมชนมีการบริหารจัดการภายในชุมชนที่ดี การมีส่วนร่วมใน 3 ด้านคือ การร่วมวางแผนการตัดสินใจ และการร่วมดำเนินการ ไม่ว่าจะทางธรรมชาติหรือทางวัฒนธรรม ให้อยู่โดยสามารถลดผลกระทบหาทางป้องกัน สร้างจิตสำนึกในการหวงแหนรักษาทรัพยากรท้องถิ่น ก็จะเป็นสิ่งควรค่าต่อการศึกษาและพัฒนาให้กับชุมชนในการปรับหรือนำไปใช้พัฒนารูปแบบตามศักยภาพที่มีในท้องถิ่น

ตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นตลาดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 มีลักษณะเป็นห้องแถวทอดยาวไปตามแนวฝั่งคลองประเวศน์บุรีรมย์ ในพื้นที่ 2 จังหวัด คือ ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ หากย้อนกลับไปในอดีตการเดินทางโดยเรือจะสะดวกและรวดเร็วที่สุด ถ้าเดินทางจากฉะเชิงเทราเข้ากรุงเทพฯ จะต้องใช้เรือเมล์ขาวของนายเลิศซึ่งมีเพียงลำเดียว รับคนจากประตูน้ำท่าอ่าว (ฉะเชิงเทรา) ผ่านตลาดคลองสวนก่อนจะแล่นเข้าสู่ประตูน้ำ (วังสระปทุม) กรุงเทพมหานคร

เมื่ออดีตตลาดคลองสวนจึงเป็นจุดแวะพักและเป็นศูนย์รวมของชุมชน จุดแลกเปลี่ยนสินค้า และเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญและสะดวกที่สุด จะเห็นได้จากสิ่งปลูกสร้าง โรงเจ วัด และสุเหร่าที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยจีน, ชาวไทยพุทธ, ชาวไทยมุสลิมจะอยู่บริเวณใกล้เคียงกันและอยู่ร่วมกันอย่างสงบ หากมีงานกุศล เช่น การขุดคลอง ทำถนน ต่างก็จะมาร่วมแรงร่วมใจพัฒนาสาธารณูปโภคร่วมกัน จุดพบปะนั้น คือ ร้านกาแฟ ทุกคนแม้ต่างศาสนาก็สามารถเข้ามาที่จุดนัดพบแห่งนี้ได้มาแลกเปลี่ยนความคิด ประสบการณ์การดำเนินชีวิต พูดคุยเรื่องข่าวสารเหตุบ้านการเมือง ร้านกาแฟจึงเป็นเสมือนสิ่งเสพติดที่ผู้คนในชุมชน ต้องมาพบกันเป็นประจำทุกเช้าอย่างขาดเสียมิได้ แม้ในทุกวันนี้ร้านกาแฟก็ยังเป็นจุดนัดพบของชุมชน

ปัจจุบันตลาดคลองสวน 100 ปี โดยความดูแลของสำนักงานเทศบาล ตำบลเทพราช อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และสำนักงานเทศบาล ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ได้สนับสนุนให้ชุมชนร่วมกันอนุรักษ์บ้านเรือน รวมทั้งการดำเนินชีวิตให้คงไว้ซึ่งวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และส่งเสริมให้ตลาดคลองสวนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเรียนรู้วิถีชีวิต รวมทั้งสิ่งปลูกสร้างที่ยังมีกลิ่นอายในรัชสมัยรัชกาลที่ 5

เอกลักษณ์ความเป็นไทย ตลาดเก่าริมน้ำ ร้านค้าแบบเดิมยังคงอยู่ ขนมไทย ร้านตัดผม ร้านโชห่วย ร้านขายของเล่น ฯลฯ บรรยากาศเก่า ๆ ของร้านค้าเมื่อหลายสิบปีก่อน เป็นบรรยากาศหนึ่งที่หลาย ๆ คนอยากจะเห็นอยากจะสัมผัสอีกครั้ง ด้วยมนต์เสน่ห์ของรอยยิ้มมิตรไมตรี การนำเสนอขายสินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและเป็นกันเองของพ่อค้าแม่ขาย

เมื่อตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวรู้จักมากยิ่งขึ้น ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในและต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ทำให้การดูแลรักษาจัดการตลาดคลองสวน 100 ปี ก็ต้องมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะจากความเห็นแก่ตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะหวังแต่เพียงผลกำไรที่ตนจะได้รับ ทำให้เกิดการละเลย การดูแลรักษา และจัดการตลาดคลองสวน 100 ปีที่เหมาะสม ดังนั้น จึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า ผู้ประกอบการมีความรู้ ทักษะ และมีส่วนร่วมในการเข้ามาบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ค้นหาแนวทางในการส่งเสริม และพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติ ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

สมมติฐานการวิจัย

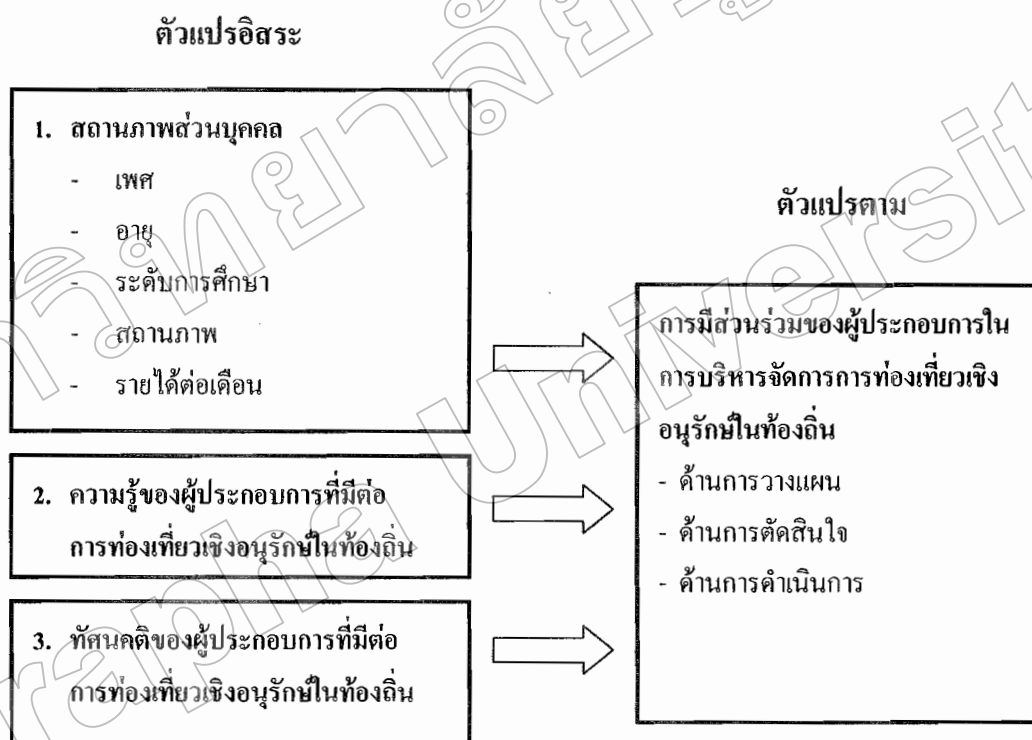
สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ทักษะต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น: กรณีศึกษา ตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบระดับความรู้ และทักษะ ของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น
2. ได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

3. ได้ทราบปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

4. สามารถใช้เป็นแนวทางให้กับท้องถิ่นนำไปปรับใช้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้น ไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่มีวิถีชีวิตเป็นเอกลักษณ์ คือ ตลาดคลองสวน 100 ปี ที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการค้า ภายในตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ในด้านการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินการ

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1. การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นการชั่วคราว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาความรู้ หรือด้วยจุดประสงค์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหารายได้

2. ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีกิจกรรมเกี่ยวข้องด้านการค้าขายภายในตลาดคลองสวน

3. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ใน 3 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

3.2 ด้านการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประชุม จัดทำแผน โครงการ เป็นคณะทำงาน

3.3 ด้านการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การรณรงค์รักษาความสะอาด การเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว

3.4 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีท่าทีในการอนุรักษ์ (Conservation) ซึ่งการอนุรักษ์ มีความหมายในการร่วมกันป้องกันรักษาให้คงเดิม โดยจะเป็นการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทคือ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ที่มีรูปแบบอนุรักษ์โดยองค์กรที่รับผิดชอบ หรือโดยนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีวิธีการที่หลากหลาย

จุดมุ่งหมายสูงสุด (Super Goal) ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ คือการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คงสภาพสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมที่ดี และประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ ดังนั้นจุดมุ่งหมายเฉพาะในระยะแรกของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงประกอบด้วย

1. ให้มีแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศในพื้นที่ ที่ได้รับการจัดการอย่างมีความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และรักษาระบบนิเวศที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงขีดความสามารถที่รองรับได้โดยมีการกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์พื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่นอกเขตอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว
2. ให้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ อันเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมโดยรวม
3. ให้มีการจัดการที่ประสานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตามบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมาย และทิศทางเดียวกันและมีการศึกษาร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ต้องมีการจัดการอย่างมีส่วนร่วมที่เสมอภาคและเป็นธรรมของประชาชนท้องถิ่นในกระบวนการท่องเที่ยวในด้านของการจัดการ กำกับ ดูแล และประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในทิศทางที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างเหมาะสม เสริมสร้างชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ประชาชนสามารถรักษาวิถีชีวิตที่ดี ชีวิตและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงด้วยการสมัครใจ
4. ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกลมกลืนกับทรัพยากร โดยคงรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ได้มาตรฐาน รักษาเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและสังคมของพื้นที่ และมีบรรยากาศการท่องเที่ยวที่ให้ความมั่นใจและปลอดภัยในการท่องเที่ยว
5. ให้นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น นักท่องเที่ยวชาวไทย มีการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในประเทศอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนและประชาชนทั่วไป และมีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้นำสาระสำคัญของแนวคิดทฤษฎี และงานศึกษาที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย โดยแยกสาระสำคัญออกเป็น ดังนี้

1. แผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
3. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะ
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ

แผนแม่บทอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ. 2544 - 2553) ซึ่งจัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เสนอแนวนโยบายเชิงรุกในการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ โดยภาพรวม และเสนอแนวทางในการสร้างเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยระดมความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบของภาคเอกชน เพื่อความร่วมมือให้เกิดพื้นฐานที่มั่นคง สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่จะเพิ่มขึ้น 22.46 ล้านคนในปี 2553 และนักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้นเป็น 72 ล้านคนในปี 2553 นโยบายที่สำคัญของแผนแม่บทนี้ ได้แก่ (ถาวรณี สวัสดิ์รักษ์ และคณะ, ม.ป.ป.)

1. พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำทางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่การเป็นระดับโลก
2. พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญควบคู่ไปกับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
3. เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวออกสู่ภูมิภาคอื่น ๆ นอกเหนือจากเมืองท่องเที่ยวหลักในปัจจุบัน
4. ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีความพร้อม ในการแข่งขันที่จะตามมาจากการเปิดเสรีทางการค้า

5. สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความพร้อม และเข้มแข็งในการบริหารจัดการ ในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง

6. อนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยให้คงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ และสะท้อน ถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่ชัดเจน

กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสำคัญ ได้รับการเน้น ให้มีในกระบวนการท่องเที่ยวแนวใหม่ ถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรรวม ของระบบ กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น ครอบคลุมการมีส่วนร่วมขององค์กรอื่น ๆ ด้วย แต่ได้เน้นการให้ความสำคัญแก่ประชาชนท้องถิ่นในอันที่จะมีบทบาทในการกำกับ ดูแล และควบคุม การท่องเที่ยวได้มากขึ้น และสามารถดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี ชุมชนจะต้องพัฒนาตนเองให้เห็น ศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชุมชนเอง และระหว่างชุมชนกับเอกชนกับเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยในส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของรัฐจะอยู่ในฐานะ เป็นผู้รับทราบนโยบาย แผนงาน และแผนปฏิบัติการ ส่วนระหว่างชุมชนกับหน่วยงานเอกชน จะอยู่ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของฐานการรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่จัดขึ้นโดยเอกชนหรือบริษัท ท่องเที่ยว เช่น ร่วมกันพัฒนาจุดขายต่าง ๆ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว เป็นต้น

กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วม เป็นเรื่องที่ต้องได้รับความร่วมมือและความเข้าใจจากทุกส่วน ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรของรัฐและเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลพื้นที่ รวมทั้ง ผู้ประกอบการที่ประกอบกิจการอย่างเป็นธรรมกับประชาชนในพื้นที่ แนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุ เป้าหมาย ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

1. ในชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดศักยภาพ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน โดยพิจารณาจากที่ตั้ง กิจกรรม ความพร้อม และ ความต้องการของชุมชน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในรูปของการเป็นคณะกรรมการ การรับผิดชอบดำเนินการ สนับสนุนภาครัฐ เป็นต้น

2. ส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว โดยการจัดตั้ง เป็นองค์กร ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการขึ้นในชุมชน เช่น ชมรม สมาคม สหกรณ์

3. ให้องค์กรต่าง ๆ ในพื้นที่ เช่น เทศบาล สภาตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการสนับสนุนแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรประชาชนอื่น ๆ

4. จัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ เป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายระดับ จังหวัด ภาค และชาติ

5. ให้องค์กรผู้รับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวระดับพื้นที่ เช่น กรมป่าไม้ กรมศิลปากร จังหวัด เอกชน และ ททท. เป็นกลไกที่สำคัญในการถ่ายทอดประสานงาน ประสานการปฏิบัติกับผู้เกี่ยวข้อง

ในระดับชุมชน ถ่ายโอนอำนาจการกำกับดูแลและควบคุมการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ได้กำหนดโดยตกลงร่วมกันอย่างเป็นขั้นตอน

6. กำหนดช่องทางการจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินการบริหาร การจัดการ โครงการและ กิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

7. แนะนำและวางระบบให้ผู้ประกอบการนำเที่ยว ประสานงาน และร่วมดำเนินการ อย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนท้องถิ่นในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มากขึ้น

8. จัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการนำความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้เพิ่มเติมอื่น ๆ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม

9. จัดฝึกอบรมการเก็บข้อมูล บริหารข้อมูล และใช้ประโยชน์ข้อมูลในการพัฒนา การวางแผน และจัดโครงการ และกิจกรรมเชิงธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

10. จัดให้มีระบบองค์กร กลไก เครื่องมือ และงบประมาณในการติดตามตรวจสอบ อย่างต่อเนื่อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

สำหรับความหมายของการท่องเที่ยว มีนักวิชาการและนักศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำมาอ้างอิงพอสังเขป ดังนี้

Berkarty & Medlik (1995 อ้างถึงใน สุภาพร มากแจ้ง, 2539) การท่องเที่ยวเป็นผลรวมของประสบการณ์พิเศษกับสัมพันธภาพ ซึ่งเกิดจากการเดินทางและการพักผ่อนต่างถิ่น เป็นการชั่วคราว โดยมิได้ประกอบอาชีพ ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับ ฉล่องศรี พิมลสมพงษ์ (2542) การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อนหย่อนใจ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวว่าเป็นการเดินทาง ภายใต้งบเงินที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

McIntosh and Goeldner (1984 อ้างถึงใน สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย, 2540) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่าง ๆ และความสัมพันธภาพ ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่าง ๆ รวมทั้งกับรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่น เปี่ยมไมตรีจิตแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือน

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง เป็นการชั่วคราวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาหาความรู้ หรือด้วยจุดประสงค์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหารายได้

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้สรุปสาระสำคัญของระบบและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคม และเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน การพิจารณาการจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น จำเป็นต้องพิจารณาระบบย่อยและองค์ประกอบของการจัดการการท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วยระบบการท่องเที่ยวที่สำคัญดังนี้

1. ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourism Resource) อันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะหมายถึง สถานภาพทางกายภาพของทรัพยากร ซึ่งอาจเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ตลอดจนวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่น
2. บริการการท่องเที่ยว (Tourism Services) ได้แก่ การให้บริการเพื่อการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่ หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่นั้น ๆ
3. ตลาดท่องเที่ยว (Tourism Marketing) เป็นส่วนของความต้องการในการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหมายรวมถึง กิจกรรม รูปแบบ หรือกระบวนการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่

การท่องเที่ยวในแต่ละระบบย่อยมีองค์ประกอบอีกมากมายที่มีบทบาทและหน้าที่ที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนอกระบบ เช่น ลักษณะทางกายภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ในพื้นที่ ระบบนิเวศ ป่าไม้ แหล่งน้ำ และอากาศ ตลอดจนการบริหารและจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมนอกระบบเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดการการท่องเที่ยว จึงเป็นการกระทำอย่างมีเป้าหมาย ที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดี ต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้ว การจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

ความหมายของการบริหารจัดการ

คำว่า การบริหาร (Administration) หรือการจัดการ (Management) มีความหมายที่นิยมใช้ควบคู่กัน ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

สมาน รังสิโยกฤษณ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์ (2522) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการปฏิบัติงานเป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2526) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการนำเอาทรัพยากรการบริหารมาตอบสนองกระบวนการบริหารให้สามารถดำเนินงานหรือดำเนินการ ได้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนิพนธ์ กิनावงศ์ (2526) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การร่วมมือกันทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ของการทำงานร่วมกัน ในการร่วมมือกันทำงานนั้นจะต้องมีบุคคลที่เป็นหัวหน้า เรียกว่า ผู้บริหารและการร่วมมือกันนั้น จะจัดอยู่ในรูปองค์การประเภทต่าง ๆ แล้วแต่การมีวัตถุประสงค์ขององค์การนั้น ๆ

สำหรับ พยอม วงศ์สารศรี (2528) ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ กระบวนการที่ผู้จัดการ ใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของ สมาชิกในองค์การ การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวัง ทางด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การ จึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ สวงน สุทธิเลิศอรุณ (2529) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์ และศิลปะ เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้การบริหารเป็นการประสานงาน การอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่ผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด บางโม (2540) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร คือ การใช้ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริอร ชันชหัตถ์ (2541) ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมที่บุคคลดำเนินการ ร่วมมือกับผู้อื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด

ส่วนความแตกต่างของคำว่า การบริหารและการจัดการมีวิธีการนำไปใช้แยกกัน ดังนี้ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) การบริหาร หมายถึง การบริหารงานขององค์การ ที่ไม่ต้องการกำไร โดยผู้บริหารจะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้เป้าหมายขององค์การที่วางไว้ บรรลุผลสำเร็จ โดยมีได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับ คำว่า Administration จึงมักใช้ในองค์การ รัฐบาล หรือหน่วยงานสาธารณะที่ไม่หวังผลกำไร และการจัดการ หมายถึง การบริหารงานใด ๆ ขององค์การที่ต้องการหากำไร โดยผู้บริหารจะต้องทำให้องค์การบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้ตนอยู่รอด ในองค์การได้ คำว่า Management จึงมักใช้ในองค์การธุรกิจหรือองค์การที่มุ่งผลกำไรจาก การดำเนินงานโดยตรง

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบในลักษณะที่มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากร แหล่งท่องเที่ยว ด้านบริการการท่องเที่ยวและด้านตลาดการท่องเที่ยว

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้

สำหรับความหมายของความรู้ (Knowledge) นั้น ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

Good (1973) ได้ให้ความหมายของคำว่าความรู้ว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง ความจริงกฎเกณฑ์ และข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่บุคคลได้เก็บรวบรวมสะสมไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่ Webster (1967) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้เช่นกันว่า ความรู้ หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ สิ่งของ หรือบุคคลซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์หรือจากรายงานการรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องชัดเจน และต้องอาศัยเวลา

นอกจากนี้ Bloom (1971 อ้างถึงใน ชีระนุช วนะโพธิ์, 2530) กล่าวว่าความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับการระลึกได้ถึงสิ่งเฉพาะหรือสิ่งทั่วไป ระลึกถึงวิธีการ กระบวนการหรือสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นความจำ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ ชาวล แพร์ตันกุล (2526) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพสมองด้านความจำ โดยใช้วิธีวัดได้เป็นหลัก และสุภาพ นัทรารมณ์ (2539) กล่าวว่า ความรู้ คือ ความสามารถในการจดจำ การทวนความจำ ความทรงจำ การจัดกลุ่ม ตัดสินวิเคราะห์ รู้แบบแผน โครงสร้างและทฤษฎีในสิ่งที่ได้ศึกษามา ซึ่งก็มีความหมายใกล้เคียงกับ ชวิชัย ชัยจริยากุล (2527) กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงความจำ และการระลึกได้ที่มีต่อความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยากซับซ้อน และมีความสัมพันธ์ต่อกัน

โยชิน สันสนยุทท และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2524) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้ หมายถึง กลุ่มข้อความ และข้อความในที่นี้ความหมายกว้าง ไม่ได้หมายถึง เฉพาะกลุ่มข้อความที่เป็น ภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษาท่าทางที่เราพบเห็นอยู่โดยทั่วไปเท่านั้น แต่หมายรวมถึง กลุ่มข้อความที่เป็นสากล เช่น ภาษาคณิตศาสตร์ และภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งมีความหมายตรงกับ ชิตยา สุวรรณชฎ (2527) ที่ได้ให้ความหมายของความรู้ในความหมายที่กว้างว่า ความรู้ คือ บรรดาข่าวสารต่าง ๆ แนวคิดต่าง ๆ รวมตลอดจนกระทั่งวิธีการต่าง ๆ ในอันที่จะได้มาซึ่งข่าวสาร และความคิดเห็น นอกจากนั้นยังหมายรวมถึง ความคิด ความเชื่อของชาวบ้านอีกด้วย และเสนอว่า ความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มนุษย์ค้นพบ และสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือประกอบการดำรงชีพ และกำหนดวิถีชีวิต และสมศักดิ์

ศรีสันติสุข (2538) ได้อธิบายความหมายของความรู้ในเชิงสังคมศาสตร์ว่า มนุษย์จะต้องหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจสาเหตุ การแก้ไขปัญหาต่างๆ ต่อปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสังคม ซึ่งความรู้ของมนุษย์ ได้มีการพัฒนามากมายและมีหลายระดับของความรู้ตามความสามารถและพื้นฐานของมนุษย์ กล่าวคือ

1. ความรู้ในทัศนะของบุคคลทั่วไป มีลักษณะที่แตกต่างกันตามพื้นฐาน และความสามารถของแต่ละบุคคล บุคคลทั่วไปในที่นี้ หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่ประกอบอาชีพที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอน เช่น ชาวนา ชาวไร่ พ่อค้า นักธุรกิจ ชาวบ้านทั่วไป และอื่น ๆ บุคคลทั่วไปเหล่านี้ มีทัศนะต่อความหมายของความรู้ที่เกิดจากความรู้ และความเข้าใจ การถ่ายทอดสืบต่อจากประเพณี แต่จะไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง ซึ่งเป็นความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางธรรมชาติและทางสังคม ของบุคคล ไม่สามารถที่จะเรียบเรียงเป็นความคิดรวบยอดได้

2. ความรู้ในทัศนะของนักวิชาการ มีลักษณะเป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุมีผลและมีความคิดรวบยอด มีลักษณะของนามธรรมเป็นส่วนมาก ความรู้ของนักวิชาการจะต้องเป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุผล และสามารถพิสูจน์ได้ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ นักวิชาการมักมีความสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ อย่างมีระบบตามแขนงวิชาของตน เพื่อนำความรู้ที่สร้างขึ้นเป็นหลักทฤษฎีของตนต่อไป

3. ความรู้ในทัศนะของนักปฏิบัติ เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและสังคม ที่อธิบายได้ในลักษณะที่สามารถนำไปใช้ได้ เราอาจกล่าวได้ว่า นักปฏิบัติ เป็นบุคคลที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ของนักวิชาการ และบุคคลทั่วไปเพื่อนำความรู้ที่ไปทำประโยชน์ ให้แก่ส่วนรวม ระดับความนึกคิด ความลึกซึ้งของความรู้ อาจอยู่ระหว่างนามธรรม และรูปธรรม ตามความเข้าใจของทัศนะบุคคลทั่วไป

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า ความรู้ คือ ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า หรือสังเกต แล้วรวบรวมเป็นความจำเก็บสะสมไว้ แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่ระลึกได้ หรือสิ่งที่จำออกมาให้ปรากฏสังเกตได้ และวัดได้ โดยอาศัยความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา

การวัดความรู้ มีผู้ให้ความหมายหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษามีดังนี้

UNESCO (1981 อ้างถึงใน สุรเกียรติ์ ฉฐะฐาน, 2538) กำหนดการวัดความรู้ไว้ว่าจะต้องวัดพฤติกรรมในสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับความจำ ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปของการจำได้ การระลึกในส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ กระบวนการ แนวความคิด และทฤษฎีต่าง ๆ

2. ความสามารถในการตีความ และความเข้าใจในเนื้อหาสาระเมื่อปรากฏอยู่ในรูปตาราง แผนภูมิ สัญลักษณ์ หรือรูปแบบอื่น ๆ

3. ความสามารถในการประยุกต์ วิเคราะห์ สรุป และประเมินค่าจากเนื้อหาสาระในสถานการณ์ต่าง ๆ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และคณะ (2519 อ้างถึงใน ยูวดี ไวทยะโชติ, 2535) ได้เสนอแนวคิดในด้านวิธีการวัดความรู้ที่เป็นที่นิยมไว้ว่า วิธีการวัดผลความรู้กระทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมปฏิบัติกันโดยทั่วไป คือ การวัดโดยใช้แบบสอบถาม และเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice Test) เป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นแบบทดสอบที่วัดได้รอบด้าน สามารถวัดผลของการเรียนรู้ได้หลายอย่าง ตั้งแต่กระบวนการทางสติปัญญาชั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ตลอดจนถึงการจดจำเบื้องต้น และนอกจากนี้ ผู้ตอบยังมีโอกาสเดาถูกได้น้อยอีกด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความรู้ของผู้ประกอบการ ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น อันเกิดจากการสังเกต การศึกษาที่ผู้ประกอบการได้จดจำ หรือเก็บรวบรวมไว้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมขั้นแรกที่จะนำไปสู่ความเข้าใจและมีก้าไปปฏิบัติอย่างถูกต้องต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้คำนิยาม หรือคำจำกัดความของทัศนคติไว้มากมาย ดังนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ให้คำนิยามถึงทัศนคติว่าเป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก สอดคล้องกับความหมายในราชบัณฑิตยสถาน (2525) คำว่า ทัศนคติ นักวิชาการบางกลุ่มเรียกว่า เจตคติ ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษ คำเดียวกัน คือ Attitude หมายถึง ท่าที ความรู้สึก แนวความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งสิ่งหนึ่ง มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "Aptus" แปลว่า โน้มเอียง เหมาะสม ส่วน สมพงษ์ เกษมสิน (2526) กล่าวว่า ทัศนคติ (Attitude) เป็นนามธรรมและเป็นผลที่ทำให้เกิดการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (Motive) และแรงขับ (Drive) หากแต่เป็นภาพแห่งการพร้อมที่จะได้ตอบ (State of Readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการตอบสนองของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อสิ่งเร้าและนิพนธ์ คันธเสวี (2528) ให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่ชี้นำการแสดงของบุคคลที่จะกระทำต่อสิ่งของบุคคลหรือสถานการณ์ ทัศนคติจึงมีความสำคัญในการมีปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งนั้น ๆ ดังกล่าว หากบุคคลจะกระทำหรือแสดงออกอะไรสักอย่างหนึ่งออกมาต่อสิ่งใด ๆ เขาย่อมกระทำไปตามทัศนคติที่เขาถือต่อสิ่งนั้น ๆ ทัศนคติของบุคคลจึงมีอิทธิพลในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่ง สุรางค์ จันท์ธรม (2537) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติ คือ ท่าทีหรือความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงออกต่อบุคคลด้วยกันต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดีหรือในทางบวก (Positive) และในทางที่ไม่ดีหรือทางลบ (Negative) หรือ

อาจเป็นกลาง (Neutral) ก็ได้ ทั้งนี้ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ของเขาในสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วีรพล จันธิมา (2541) กล่าวว่า ทักษะคิดเป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล และทักษะคิดจะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งความรู้สึกนั้น อาจจะเป็นไปในทิศทางที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ได้ นูชนันท์ วิมลนิศย์ (2541) กล่าวว่า ทักษะคิด หมายถึง ความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งในทาง สนับสนุนหรือต่อต้านสิ่งนั้น หรือสภาพการณ์นั้น

สำหรับองค์ประกอบของทักษะคิดนั้น ทิตยา สุวรรณชญ (2527) ได้แบ่งองค์ประกอบของ ทักษะคิดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนของความรู้สึก (Affective Component) หมายถึงบรรดาความรู้สึกที่ชอบไม่ชอบ รัก หรือเกลียดหรือกลัว ซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ของบุคคล

2. ส่วนของสติและเหตุผล (Cognitive Component) ในส่วนนี้เป็นเรื่องของการใช้เหตุใช้ผล ของบุคคลในการจำแนกแยกความแตกต่าง ตลอดจนผลต่อเนื่องผล ได้ผลเสีย กล่าวคือ การที่บุคคล จะสามารถนำเอาคุณค่าทางสังคมที่ได้รับอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดมาใช้ในการวิเคราะห์ พิจารณา ประกอบเหตุผลของการที่ตนจะประเมินข้อแตกต่างระหว่างส่วนนั้น กับความรู้สึกก็คือ การพิจารณา ของบุคคลในส่วนจะมีลักษณะปลอดภัยจากอารมณ์ แต่จะเป็นเรื่องของเหตุผลอันสืบเนื่องมาจาก ความเชื่อของบุคคล

3. ส่วนของแบบพฤติกรรม (Behavioral Component) ซึ่งหมายถึง แนวโน้มในอันที่จะมี พฤติกรรม (Action Tendency) แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับส่วนของ ความรู้สึก ตลอดจนส่วนของสติและเหตุผล ส่วนของแบบพฤติกรรมนี้จะมีเป็นส่วนที่บุคคลพร้อม ที่จะปฏิบัติหรือแสดงออกต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีความหมายเหมือนกับ ถวิล ธาราโภชน (2532) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น จะต้องเกิดจากขั้นตอนตาม องค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรับรู้ การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งใดนั้น บุคคลจำเป็นต้อง มีความรู้ในสิ่งนั้นเสียก่อน การเกิดทัศนคติของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน

2. องค์ประกอบเกี่ยวกับการรู้สึก เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้น ถ้าบุคคลนั้นรู้ว่ามิใช่ประโยชน์ ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ถ้าไม่มีประโยชน์ก็จะไม่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางการกระทำ เมื่อบุคคลรู้ในสิ่งนั้นมาแล้ว และรู้สึกชอบไม่ชอบตามมา บุคคลนั้นก็กระทำสิ่งนั้นลงไป พงษ์ศิริ สวานแก้ว (2536) ยังได้สรุปเกี่ยวกับองค์ประกอบของ ทักษะคิดว่าเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในทางที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านการรับรู้ หมายถึง การรับรู้และวิจัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ แสดงออกมาในแนวความคิดที่ว่าสิ่งใดถูกต้องและสิ่งใดไม่ถูกต้อง

2. หมายถึง ลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่สอดคล้องกับความคิด คือ เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งใดมาแล้วและความรู้นั้นมีมากพอที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นดี มีประโยชน์ บุคคลก็เกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น แต่ถ้าเรารู้มาว่าสิ่งนั้นไม่ดี บุคคลก็จะเกิดความรู้สึกไม่ชอบ

3. ด้านการกระทำ หมายถึง ความพร้อมที่จะกระทำเป็นผลเนื่องมาจากความคิดและความรู้สึกซึ่งจะออกมาในรูปของการยอมรับหรือปฏิเสธ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

โดยแบ่งทัศนคติออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทัศนคติในเชิงบวก หมายถึง การประเมินค่าของทัศนคติไปในทางที่ดี เช่น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย พอใจ ชอบ สนับสนุน ยอมรับ

2. ทัศนคติในเชิงลบ หมายถึง การประเมินค่าของทัศนคติไปในทางที่ไม่ดี เช่น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่พอใจ ไม่ชอบต่อต้าน ไม่ยอมรับ

การเกิดทัศนคติตามแนวความคิดของ Foster (1962 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526) ได้สรุปแนวความคิดเกี่ยวกับการเกิดทัศนคติขึ้นอยู่กับมูลเหตุ 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่บุคคลมีกับสิ่งของ หรือบุคคลมีกับสถานการณ์ ทัศนคติก่อตัวขึ้นจากการที่บุคคลได้พบเห็น ค้นเคย ทดลอง อันเป็นประสบการณ์ทางตรง หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ทางอ้อมก็ได้ เช่น จากการเห็นรูปภาพ การฟัง ถ่ายภาพ บุคคลจะไม่มีทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการรับทราบประสบการณ์หรือสถานการณ์

2. ค่านิยมและการตัดสินใจอันเกิดจากค่านิยมของกลุ่มชน เนื่องจากกลุ่มชนในแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจอันเกิดจากค่านิยมที่ไม่เหมือนกัน กลุ่มชนเหล่านี้จึงอาจจะมีทัศนคติต่อสิ่งเดียวกันแต่แตกต่างกันได้ ลัดดา กิตติวิภาค (2532 อ้างถึงใน จรูญศักดิ์ พันทวีชัย, 2543) ได้กล่าวถึงการเกิดทัศนคติโดยทั่วไปว่าเกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนหรือกระบวนการเรียนรู้เมื่อเกิดทัศนคติมีความแตกต่างกันแล้ว แต่ลักษณะของทัศนคติของแต่ละบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันออกไป ในการศึกษาทัศนคติจึงจำเป็นต้องพิจารณาถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ของทัศนคติว่าสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไร

จากแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับทัศนคติดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม ในทางที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ในชีวิต ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันทั้งทางบวกและทางลบที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองไปในทิศทางใดก็ได้ นอกจากนี้ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากสภาพแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนไปหรือมีการได้รับข้อมูลใหม่มากขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง ความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ในแง่ของความเป็นทรัพยากรธรรมชาติ และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในทางที่จะเห็นด้วยมาก หรือเห็นด้วยน้อย ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน โดยผู้วิจัยได้นำมาเพื่อใช้ในการศึกษา ดังนี้

Stavnhagen (1977 อ้างถึงใน ดิเรก ฤกษ์สาหร่าย, 2522) กล่าวถึงส่วนร่วมในท้องถิ่นว่าหมายถึง กระบวนการที่สมาชิกของชุมชนมีการกระทำออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ในการที่จะแสดงให้เห็นความต้องการร่วม ความสนใจร่วมมีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองหรือการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้อิทธิพลต่ออำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยอาจจะเป็นการดำเนินการร่วมกันในการเพิ่มอำนาจต่อรองทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพสังคมในกลุ่มชุมชนส่วน Williams (1976 อ้างถึงใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ตัดสินใจปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาประชาชน ให้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชน แก้ไขหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และการสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติขององค์กร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ Lindereen (1989 อ้างถึงใน วิศิษฐ์ ทองสมบูรณ์, 2535) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหลาย ๆ คน ทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายร่วมกันและทำงานนั้นให้สำเร็จ และงานที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันหลาย ๆ คน จะต้องมีการร่วมมือมากขึ้น การที่จะทำอะไรให้สำเร็จลุล่วงไปได้นั้น ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลกับกลุ่มว่ามีความสามารถที่จะช่วยกันทำงานมากน้อยเพียงใด ถ้าหากทุกคนต่างก็ยอมรับจุดหมายต่าง ๆ ของกลุ่มแล้ว การทำงานของกลุ่มก็จะประสบปริมาณความเป็นศูนย์กลางมาก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการยอมรับจุ่มงหมายของสมาชิกต่าง ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิกา ชมดี (2524) ได้สรุปไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ความร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าจะของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน และเข้าร่วมรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุม

การใช้ และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม ในการมีส่วนร่วมประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกมาในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง ซึ่ง นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ยังได้กล่าวไว้อีกด้วยว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเห็นเหตุเร้าใจให้กระทำกรให้ (Contribution) บรรลุจุดหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย สรุปได้ว่าเป็นการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) มิใช่เป็นเพียงแต่การเป็นส่วนหนึ่ง (Belonging) ของชุมชนนั้นเท่านั้น หรือการมีส่วนร่วมอาจหมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ (ความร่วมมือร่วมใจ) โดยการกระทำดังกล่าวให้ห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเหมาะสม (การประสานงาน) กับทั้งกระทำกรงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพัน ให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ไว้ใจได้ (ความรับผิดชอบ) ดังนั้น การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอีกด้วย

ยุวัฒน์ วุฒิมณี (2534) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาการพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุขได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาส และได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับความหมายของ สานิตย์ บุญชู (2530) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเป็นกระบวนการที่ประชาชนในชุมชนสามารถที่จะรวมตัวของเขาเอง ในการแสวงหาแนวทางในการตอบสนองด้วยการวางแผน การบริหารและการจัดการในการปรับปรุงฐานะความเป็นอยู่ของตนเอง และท้องถิ่นให้ดีขึ้นและ สุจินต์ ดาววิระกุล (2527 อ้างถึงใน พิชญวัตร วรรณะกุล, 2538) หมายถึงกระบวนการกระทำที่ประชาชนมีความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อตัวประชาชนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังที่ปรารถนาหรือที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ต้องมีใช่เป็นการกำหนดกรอบแนวคิดจากบุคคลภายนอก

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ปรัชญา เวสารัชช์ (2544) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่สำคัญไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนของชุมชน และของสังคมได้ร่วมกิจกรรมซึ่งนำไปสู่และมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนา และเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมสะท้อนการเข้ามาเกี่ยวข้องโดยสมัครใจ และเป็นประชาธิปไตยในกรณีต่อไปนี้

2.1 การแบ่งสรรผลประโยชน์จากการพัฒนาโดยเท่าเทียมกัน

2.2 การตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย การวางแผน และดำเนินการโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

2.3 การสร้างโอกาสการเอื้อให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเท่าเทียมกัน

3. เมื่อพิจารณาในแง่นี้ การมีส่วนร่วมเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างส่วนที่ประชาชนลงแรง และทรัพยากรเพื่อพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนลงแรง ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ จะช่วยก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่ประชาชนลงทุนลงแรงกับผลประโยชน์ที่ได้

4. ลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจผิดแผกแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศ นโยบายและ โครงสร้างการบริหารรวมทั้งลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็นเพียงเทคนิควิธีการแต่เป็นปัจจัยสำคัญในการประกันให้เกิดกระบวนการพัฒนาที่มุ่งเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน และสมนึก ปัญญาสิงห์ (2542 อ้างถึงใน พะยอม จีรวัดน์ชนพงศ์, 2550) ยังได้อธิบายความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่า มีสาระสำคัญสูงสุดของการทำงานแบบมีส่วนร่วม ไม่ใช่อยู่ที่การวิเคราะห์ตีความ แต่อยู่ที่การลงมือปฏิบัติตามปรัชญา และกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานขององค์ประกอบเหล่านี้ คือความร่วมมือร่วมใจ (Cooperation) การประสานงาน (Coordination) ความรับผิดชอบร่วมกัน (Responsibility) ความพยายามร่วมกัน (Collective Effort) ความสัมพันธ์ที่ราบรื่น และกลมกลืนกัน (Harmonious Relation) การมีจิตใจที่มุ่งมั่นและร่วมกันทำงาน (Communal and Cooperative Spirit or Partnership) และการลงมือปฏิบัติดำเนินการร่วมกัน (Action or Implementation)

สำหรับลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้น WHO (1978 อ้างถึงใน เพ็ญศรี รัตนะ, 2536) ได้เสนอว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงนั้น จะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลและประการสำคัญ คือ การตัดสินใจ

2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรร ควบคุมทางการเงิน และการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม

4. การได้รับผลประโยชน์ (Obtaining Benefits) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวในสังคม หรือวัตถุได้ ซึ่ง Uphoff (1981 อ้างถึงใน อนงค์ พัฒนจักร, 2535) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่ออธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอนเช่นกัน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) โดยอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ในระยะเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ที่เป็นไปทั้งในรูปของการเข้าร่วมโดยมีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร หรือการเข้าร่วมในการบริหาร และการร่วมมือ รวมถึงการเข้าร่วมในการลงแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งอาจเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุ ทางสังคม หรือโดยส่วนตัว อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างควบคู่กันไป

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในรูปแบบนี้ นับเป็นการควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

จากแนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันในกิจกรรมของชุมชนหมู่บ้าน โดยร่วมกันคิดหาแนวทางวิธีการในการดำเนินการ ตัดสินใจเลือกแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ลงมือปฏิบัติร่วมกัน หรือให้การสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานในกิจกรรมที่ตัดสินใจร่วมกันไว้ รวมทั้งรับประโยชน์จากกิจกรรมที่ดำเนินการนั้น ๆ ร่วมกัน

จะเห็นได้ว่าประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ทำทุกอย่าง ซึ่งไม่ใช่การกำหนดจากภายนอก ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้ และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจ และสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกสังคม และได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการที่อยู่ในชุมชน ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ใน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน มีส่วนร่วมในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
2. ด้านการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประชุม จัดทำแผน โครงการ เป็นคณะทำงาน
3. ด้านการดำเนินการ มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การรณรงค์รักษาความสะอาด การเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการศึกษาตามประเด็น ดังนี้

เรื่องการท่องเที่ยวโดยการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้า ปิยะพร โยธี (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดเพื่อยกระดับเป็นตลาดสดนำชื่อของผู้ประกอบการค้าที่ทำการค้าในตลาดสดหน้าเมืองสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ประกอบการค้าในตลาดมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดเพื่อยกระดับเป็นตลาดสดนำชื่อระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ประกอบการค้าที่ทำการในตลาดสดหน้าเมืองสิงหนครมีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมมากที่สุด รองลงมาคือ การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินกิจกรรม และการติดตามประเมินผลน้อยที่สุดตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษามีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาของ สุรางรัตน์ ช่วยวงศ์ญาติ (2547) ได้ศึกษา ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นกรณีศึกษา หาดบางแสน 2 อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุดในเรื่องการท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ การท่องเที่ยวในท้องถิ่นช่วยสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น และการจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในการบริหารจัดการ และผู้ประกอบการค้า: ต้องมีการพัฒนาด้านการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดี ในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน

สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนได้มีผู้ศึกษาดังนี้ พะยอม จีรวัฒน์ธนพงศ์ (2550) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรสองด้านที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ประชาชนสังกัด และความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้น ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ภาครัฐควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าจะต้องมีแผนงานประสานความร่วมมือให้สอดคล้อง

กับตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วม ดังกล่าว เพื่อให้การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นำไปสู่การปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม และประสบผลสำเร็จในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาของสายรุ้ง ดิน โคนสูง (2549) ที่ศึกษา เรื่องการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาหาดขบา ตำบลขบา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า หลักการจัดการท่องเที่ยวของชาวบ้านขบามีโครงสร้างการบริหารที่ไม่ซับซ้อน โดยตั้งอยู่บนหลักของความโปร่งใสและยุติธรรม และเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การออกกฎกติกา รวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ส่วนการท่องเที่ยวโดยชุมชนในทัศนะของชุมชนนั้น ชาวบ้านได้ให้ความสำคัญในด้านการบริหารจัดการที่ต้องมีคณะกรรมการที่มาจากการเลือกตั้ง โดยชาวบ้านต้องสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเป็นเจ้าของร่วมกันในแหล่งท่องเที่ยว

ประภาส อินทนปสาธน์ (2546) ได้ศึกษาการบริหารจัดการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาหมู่บ้าน โลกโถ่ง อำเภอภูผารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การจัดองค์กรชาวบ้าน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านผู้นำ ด้านเป้าหมาย ด้านกิจกรรมร่วมกัน การประสานงานและการสื่อสาร และการติดตามประเมินผล พบว่า ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ระดับค่าเฉลี่ยของสมาชิกอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกิจกรรมร่วมกัน ด้านการประสานงานและการสื่อสาร ด้านโครงสร้าง ด้านเป้าหมายร่วมกัน ด้านผู้นำและด้านการติดตามประเมินผลการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน โลกโถ่งใน 4 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมดำเนินการ ร่วมตัดสินใจ และร่วมวางแผน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวใน 6 ด้าน พบว่า ภาพรวมพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความพึงพอใจด้านวัฒนธรรมและวิถีชุมชนมากที่สุด ด้านกิจกรรมที่เตรียมให้นักท่องเที่ยว และด้านความพอใจโดยรวม ส่วน 3 ด้านที่เหลืออยู่ในระดับพอใจปานกลาง คือ ด้านการต้อนรับและบริการด้านความปลอดภัย และด้านสถานที่ สำหรับปัญหาและอุปสรรค ด้านความปลอดภัย จากความรู้สึกของนักท่องเที่ยว เรื่องแสงสว่าง การจัดเวรยามในการดูแลความเรียบร้อย สำหรับแนวทางพัฒนาในด้านการจัดองค์กรชาวบ้านในเรื่องการพัฒนาความเข้าใจให้เห็นความเข้าใจให้เห็นความสำคัญ การติดตามประเมินผล ขณะที่ด้านการมีส่วนร่วมควรพัฒนาและให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวางแผน และจากนักท่องเที่ยวควรมีการพัฒนาเพิ่มความพึงพอใจด้านสถานที่พักและหมู่บ้าน ด้านการต้อนรับและบริการและด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบทกับภาคการเกษตรในชนบท การท่องเที่ยวสามารถเสริมรายได้ภาคการเกษตร นำผลผลิตการเกษตรที่มีอยู่หรือสินค้าท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เด่นในชุมชนมาเชื่อมกับการท่องเที่ยว ได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตรที่มีในท้องถิ่น หรือเชื่อมโยงผลผลิตการเกษตรจากท้องถิ่น นำไปสู่เมือง โดยอาศัยการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาภาคการเกษตรของชาวชนบทในด้านการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ จันทรา (2546) ได้ศึกษาปัจจัยสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในวนอุทยาน (สวนหิน) ของประเทศไทย กรณีศึกษา วนอุทยานผางาม จังหวัดเลย พบว่า ผู้หญิงวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยเรียนนิยมไปวนอุทยานผางามมากที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายมาชมธรรมชาติที่มีลักษณะเด่นเป็นสวนหินโดยเฉพาะบริเวณเขาวงกต โดยมีวัตถุประสงค์นำทาง ใช้เวลาในการท่องเที่ยว 1-2 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นทางบวกต่อการจัดการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งวนอุทยานผางามจัดทำอยู่ในขณะนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยด้านการจัดการ ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการท่องเที่ยวที่หลากหลายซึ่ง จูดีวัฒน์ นวลละออง (2550) ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลป่าค้อ อําเภอดง จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า ยังไม่มีรูปแบบอย่างเป็นทางการหรือกิจกรรมมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงทางด้านการท่องเที่ยวร่วมบูรณาการ ซึ่งจากการศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาแผนการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน ดังนี้

1. ต้องมีการวางแผนที่เน้นการทำงานแบบพหุภาค โดยยึดหลักการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่แท้จริงมาปรับใช้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
2. ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม อย่างแท้จริงในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการติดตามผลการดำเนินการวางแผน เพื่อประเมินประสิทธิผลของแผนในอนาคตต่อไป

นอกจากนี้การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีรูปแบบที่หลากหลายแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อที่จะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืน ซึ่งสมบูรณ์ ประสาททอง (2551) ได้ศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานตามหลักการวิจัยวางแผนเชิงกลยุทธ์ได้สิ่งต่อไปนี้

อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานควรมีแนวทางในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติ สะอาดปลอดภัย ให้ความรู้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาและจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีเป้าหมายหลัก 6 ประการ ได้แก่

1. มีการจัดการที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านน้ำเสียและขีดความสามารถในการรองรับในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทุกแห่งของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน
2. จัดระบบสาธารณูปโภคและระบบโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและนักท่องเที่ยว

25689

9/11-93
๑/๑๕๐

3. มีกิจกรรมให้ความรู้ ระบบสื่อความหมายและอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัยสอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว
4. จัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างถูกต้องชัดเจน
5. จัดบุคลากรให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานที่ได้รับมอบหมายและมีการประสานงานกันอย่างเป็นระบบ
6. กระจายรายได้และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการค้าภายในบริเวณตลาดคลองสวน มีจำนวน
ทั้งหมด 80 คน (แหล่งที่มาของข้อมูลจากการสอบถามผู้ประกอบการค้าภายในบริเวณตลาดคลองสวน
และการสังเกต)

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน
กำหนดขนาดตัวอย่าง โดย การเปิดตารางสำเร็จรูป (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608 - 609 อ้างถึงใน
วุฒิชัย สุนทรสมัย, 2551) คือ จำนวนประชากร 80 คน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 66 ตัวอย่าง
ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และระดับความคลาดเคลื่อน 5% แต่เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และ
มีความน่าเชื่อถือสูงขึ้น อีกทั้ง ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ตอบแบบสอบถาม จึงมีแบบสอบถาม
ตอบกลับมา จำนวน 74 ฉบับ ผู้วิจัยเลือกตัวอย่าง โดยใช้ความสะดวก (Convenience Sampling) คือ
เป็นการเลือกตัวอย่างตามความสะดวกของผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์
และกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ
รายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กำหนด
คำตอบ ใช่ และไม่ใช่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กำหนดคำตอบ ใช่ และ ไม่ใช่

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น เป็นคำถามปลายเปิด

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ถูกนำมาทดสอบก่อน (Pre - test) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความชัดเจนของคำถามทุกข้อ โดยทำการทดสอบกับผู้ประกอบการค้าภายในตลาดบ้านใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม 20 ชุด เมื่อได้ผลมาแล้ว จึงนำมาตรวจสอบด้านการใช้ภาษา การสื่อสาร ตลอดจนกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล หากเป็นปัญหา จะมีการนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท ดังนี้

1. ทดสอบความเที่ยงตรง นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและมีความเหมาะสมในการใช้ภาษา และหาค่าความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ หรือเรียกว่า การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมจากคะแนนรายชื่อที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

การพิจารณาความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ จะเป็นการพิจารณาแบบทดสอบรายชื่อจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสอบถามที่แนบไปพร้อมกับแบบทดสอบที่ต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญกำหนดเป็น 3 ระดับ ดังนี้

+1 หมายถึง สำคัญ แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ แบบทดสอบวัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

-1 หมายถึง ไม่สำคัญ แบบทดสอบไม่ได้วัดตรงตามวัตถุประสงค์หรือตรงตามเนื้อหา

เมื่อได้ค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อย่อยแล้วค่า IOC ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.80 จึงถือว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ดังนั้นข้อคำถามที่ได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.80 จึงต้องถูกตัดทิ้งหรือนำไปปรับปรุงคำถามใหม่

ผลการหาค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่าไม่มีข้อคำถามที่ต้องตัดทิ้ง

2. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงใหม่นี้ ได้ถูกนำไปใช้ทดลองจริงกับผู้ประกอบการค้าภายในตลาดบ้านใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม 20 ชุด ผลจากการทดสอบก่อนการใช้จริงมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \frac{(1-\sum V_i)}{V_t}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อถือได้

K = จำนวนข้อ

V_i = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

V_t = ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

โดยสามารถคำนวณโดยการใส่โปรแกรมคำนวณสถิติสำเร็จรูป ซึ่งความเชื่อมั่นได้เป็นส่วนหนึ่งที่ยืนยันความถูกต้องของการทดสอบ ด้วยค่าอัลฟาตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบก่อนการใช้จริงมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละส่วน (ชุด) คือค่าอัลฟาที่ได้สูงกว่าเกณฑ์ ค่าอัลฟาที่กำหนดโดย Nunally (1978 อ้างถึงใน วุฒิชชาติ สุนทรสมัย, 2551, หน้า 82)

ว่าค่าอัลฟาที่ยอมรับได้ ควรจะมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ ได้ค่าอัลฟา 0.7116 จึงมีค่าความเชื่อมั่นเป็นที่ยอมรับได้

ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

การวัดค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามนี้ ทำได้ด้วยการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ท่านผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและตัดสินใจ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้รับความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ช่วยตรวจทานและพิจารณาให้ จึงนับได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Face and Content Validity) เป็นที่ยอมรับได้ โดยได้รับความจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังรายชื่อดังนี้

1. อาจารย์ธนาวุฒิ โรจนรุ่งทิวี ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์ชายเกียรติ ชูศักดิ์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา
3. อาจารย์ปิยะพร ธรรมชาติ ตำแหน่งอาจารย์ประจำคณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

ตารางที่ 3 - 1 ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามของทัศนคติของผู้ประกอบการ

ทัศนคติของผู้ประกอบการ	Scale	Scale	Alpha if Deleted
	Mean if Deleted	Variance if Deleted	
1. ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย	43.65	32.55	0.63
2. การจัดการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น	43.55	33.41	0.65
3. ประชาชนในท้องถิ่น เป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาจัดการเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงมีสิทธิและหน้าที่ในการดูแล	42.65	40.02	0.72
4. ประชาชนในท้องถิ่น ไม่ควรคัดค้าน ได้แจ้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ควรมอบให้หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว	42.95	33.52	0.64
5. หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น	42.85	36.87	0.69
6. ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานของรัฐ เท่านั้น ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น	43.00	38.42	0.69
7. ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษา	42.45	33.52	0.66
8. หากหน่วยงานของรัฐ ทุจริต หรือกระทำการอันใดที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ท่านจะนิ่งเฉยไม่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบได้รู้	42.50	36.78	0.69
9. หน่วยงานของรัฐ คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว แต่เพียงผู้เดียว	42.45	43.31	0.73
10. ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน ท่านจะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในทุก ๆ กิจกรรม	42.75	41.35	0.73
11. ประชาชนทุกคนในพื้นที่ตลาดคลองสวน ล้วนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น	42.80	40.58	0.71
12. หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	42.65	38.23	0.68

ตัวแปรและการวัดตัวแปร

1. สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่

เพศ ใช้การวัดมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) ประกอบด้วย ชาย หญิง อายุ ใช้การวัดมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ประกอบด้วย น้อยกว่า 25 ปี 26 - 35 ปี 36 - 45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษา ใช้มาตรวัดเรียงลำดับประกอบด้วย ไม่เคยได้รับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. อนุปริญญา/ ปวส., ปวท. และปริญญาตรีและสูงกว่า

สถานภาพ ใช้การวัดมาตรานามบัญญัติประกอบด้วย โสด สมรสและอยู่ด้วยกัน สมรสและแยกกันอยู่ และหย่า/ ม่าย

รายได้ต่อเดือน ใช้การวัดมาตราเรียงลำดับประกอบด้วย ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท 20,001 - 30,000 บาท 30,001 - 40,000 บาท 40,001 - 50,000 บาท และ 50,001 บาทขึ้นไป

2. ความรู้ของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ใช้การวัดแบบตอบถูก - ผิด ระดับการวัดมาตรานามบัญญัติ แล้วนำเอาคำตอบมาแปลงค่าคะแนน โดยรวมเป็นมาตรวัดอันตรภาคชั้น

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูก ได้ 1 คะแนน

ตอบผิด ได้ 0 คะแนน

คำถามที่ตอบใช่ เป็นคำตอบที่ถูก ได้แก่ ข้อ 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16

คำถามที่ตอบไม่ใช่ เป็นคำตอบที่ถูก ได้แก่ ข้อ 2, 4, 10, 11

แบ่งระดับระดับความรู้ของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นออกเป็น 3 ระดับ โดยนำคะแนนมาแบ่งช่วง (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด

จำนวนชั้น

ความรู้ของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กำหนดข้อคำถาม จำนวน 16 ข้อ ค่าคะแนนสูงสุด 16 คะแนนต่ำสุด 0 ได้ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความรู้
1 - 5	น้อย
6 - 11	ปานกลาง
12 - 16	สูง

3. ทศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งมีระดับการวัดเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	คะแนนคำถามเชิงบวก	คะแนนคำถามเชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	5	1
เห็นด้วยมาก	4	2
เห็นด้วยปานกลาง	3	3
เห็นด้วยน้อย	2	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	5

คำถามเชิงบวก ได้แก่ ข้อ 3, 5, 10, 11, 12

คำถามเชิงลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9

การแปลผล ปรับข้อคำถามเชิงลบให้เป็นเชิงบวก แบ่งระดับทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นออกเป็น 3 ระดับ โดยนำคะแนนมาแบ่งช่วง (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ปานกลาง
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

แบ่งระดับทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นออกเป็น 3 ระดับ โดยนำคะแนนมาแบ่งช่วง (สำเร็จ จันทรสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน, 2547) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

ทัศนคติของชุมชนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กำหนดข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ ค่าคะแนนสูงสุด 60 คะแนนต่ำสุด 12 ได้ช่วงคะแนน ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับทัศนคติ
12 - 28	น้อย
29 - 44	ปานกลาง
45 - 60	สูง

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

มีส่วนร่วม	ได้ 1 คะแนน
ไม่มีส่วนร่วม	ได้ 0 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการภายในตลาดคลองสวน 100 ปี และเพื่อป้องกันความผิดพลาด ผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามเพิ่ม 10% จากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ หากชุดใดไม่สมบูรณ์ ได้ทำการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม นำข้อมูลเชิงปริมาณไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิดได้นำข้อมูลมาสรุปเป็นความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ
2. ความรู้ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ
3. ทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
4. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ
5. ทดสอบสมมติฐาน คะแนนเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กับตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลความรู้ และทัศนคติ มีความแตกต่างกันหรือไม่ ใช้การทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi - Square) ในการทดสอบ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546)

$$X^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ X^2 แทน สถิติทดสอบไคสแควร์

O แทน ค่าความถี่ที่สังเกตได้

E แทน ค่าความถี่ที่คาดหวัง

หาค่า E ที่คู่กับ O แต่ละตัวจากสูตร

$$E = \frac{R \times C}{N}$$

เมื่อ R แทน ผลรวมความถี่ในแถวนั้น

C แทน ผลรวมความถี่ในคอลัมน์นั้น

N แทน ผลรวมความถี่ทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น กรณีศึกษา ตลาดคลองสวน 100 ปี ตำบลคลองสวน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ดังนี้

n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
X^2	แทน	ค่าสถิติของการทดสอบไคสแควร์ ของเพียร์สัน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	แสดงความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ โครงสร้างทั่วไปสำหรับผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ โครงสร้างทั่วไป สำหรับผู้ประกอบการ

ตารางที่ 4-1 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	23	31.1
หญิง	51	68.9
รวม	74	100

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 68.9 และรองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 25 ปี	21	28.4
26 - 35 ปี	20	27.0
36 - 45 ปี	17	23.0
46 ปีขึ้นไป	16	21.6
รวม	74	100

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 รองลงมาคืออายุ 26-35 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ส่วนผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 เป็นจำนวนน้อยที่สุด ตามลำดับ นอกจากนั้นกระจายไปในหม่กลุ่มอายุอื่น ๆ

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาและไม่เคยได้รับการศึกษา	11	14.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	17.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. และอนุปริญญา/ ปวส., ปวท.	20	27.0
ปริญญาตรีและสูงกว่า	30	40.5
รวม	74	100

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมา ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ที่มีกรศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 ส่วนผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำนวนน้อยที่สุด คือ ประถมศึกษาและไม่เคยได้รับการศึกษา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	39	52.7
สมรสและอยู่ด้วยกัน	27	36.5
สมรส และแยกกันอยู่ และหย่า/ ม่าย	8	10.9
รวม	74	100

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 รองลงมา ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีสถานภาพสมรสและอยู่ด้วยกัน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 ส่วนผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำนวนน้อยที่สุด ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ที่มีสถานภาพสมรสและแยกกันอยู่ และหย่า/ ม่าย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 จำนวนและร้อยละของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	29	39.2
10,001 - 20,000 บาท	20	27.0
20,001 - 30,000 บาท	9	12.2
30,001 - 50,000 บาท	5	6.8
50,001 บาทขึ้นไป	8	10.8
ไม่ตอบ	3	4.1
รวม	74	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่าผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 39.2 รองลงมา ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีรายได้ 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 ส่วนผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำนวนน้อยที่สุด มีรายได้ 30,001 - 40,000 บาทและ 40,001 - 50,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ตารางที่ 4-6 จำนวนและร้อยละของความรู้ของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น (n = 74)

ข้อความ	ตอบถูก	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจการงานประจำ	73	98.6
2. การเดินทาง ไปประกอบอาชีพยังถิ่นอื่น ถือเป็น การท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง	43	58.1
3. การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น	64	86.5
4. ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวมักจะมุ่งเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว จึงไม่ต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ	49	66.2
5. การท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นองค์ประกอบหลักในการท่องเที่ยว	56	75.7
6. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่มุ่งเน้นการขายความบันเทิงที่เป็นธุรกิจ เช่น เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือบริการประเภทเสียงเพลง - แสงไฟ	55	74.4
7. การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ถือเป็น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	65	87.8
8. จุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น คือ มุ่งสร้างจิตสำนึกและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	68	91.9
9. การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	63	85.1
10. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีการถูกทำลาย และเปลี่ยนแปลงมากที่สุด	51	68.9

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ตารางที่ 4-7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ทัศนคติของผู้ประกอบการ	\bar{X}	SD	ความหมาย	ลำดับที่
1. ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย	2.96	1.232	ปานกลาง	10
2. การจัดการท่องเที่ยวตลาดคลองสวนเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น	3.20	1.205	ปานกลาง	8
3. ประชาชนในท้องถิ่น เป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาจัดการเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงมีสิทธิและหน้าที่ในการดูแล	3.84	1.282	มาก	4
4. ประชาชนในท้องถิ่น ไม่ควรคัดค้านได้แย่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวควรมอบให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว	3.70	1.258	มาก	6
5. หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น	3.74	1.283	มาก	5
6. ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น	3.09	1.346	ปานกลาง	9
7. ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษา	3.95	1.302	มาก	2

ตารางที่ 4-7 (ต่อ)

ทัศนคติของผู้ประกอบการ	\bar{X}	SD	ความหมาย	ลำดับที่
8. หากหน่วยงานของรัฐ ทูจริต หรือกระทำการอันใดที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ท่านจะนิ่งเฉยไม่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบได้รู้	3.59	1.489	มาก	7
9. หน่วยงานของรัฐ คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว	3.95	1.226	มาก	2
10. ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน ท่านจะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ในทุก ๆ กิจกรรม	3.99	1.104	มาก	1
11. ประชาชนทุกคนในพื้นที่ตลาดคลองสวนล้วนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น	3.86	1.209	มาก	3
12. หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	3.99	1.164	มาก	1
รวม	3.65	0.655	มาก	

ในการศึกษาทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น มีข้อคำถามทั้งหมด 12 ข้อ ผลโดยรวมจากการรวมคะแนนเฉลี่ยของข้อคำถามทั้ง 12 ข้อ พบว่า โดยรวมมีค่าคะแนนทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากที่สุดได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.99$) ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน ท่านจะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ในทุก ๆ กิจกรรม ($\bar{X} = 3.99$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ หน่วยงานของรัฐ คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 3.95$) ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษา ($\bar{X} = 3.95$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย ($\bar{X} = 2.96$)

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

ตารางที่ 4-8 จำนวนและร้อยละของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน
ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น (n = 74)

ข้อความ	มีส่วนร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการวางแผน		
1. การมีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน	54	73.0
2. การร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมทั้งที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำประชาชน กลุ่มองค์กร ต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว	34	45.9
3. การใช้สื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าว รถประชาสัมพันธ์ในการเสนอ ข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชน เพื่อเป็นการสื่อสารและ แสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดการด้านการท่องเที่ยว	43	58.1
4. การเข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน” เพื่อพบปะพูดคุยและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว	49	66.2
5. การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งภาครัฐฯ หรือภาคเอกชนเป็นผู้จัดขึ้น	59	79.7

ตารางที่ 4-8 (ต่อ)

ข้อความ	มีส่วนร่วม	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการตัดสินใจ		
1. การเข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการ การท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน	60	81.1
2. การร่วมจัดทำแผน/ โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	37	50.0
3. การเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน หรือชมรม อาสาสมัคร ในการดูแลสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น	44	59.5
ด้านการดำเนินการ		
1. การร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การแสดง การละเล่นพื้นเมือง	48	64.9
2. การเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด ความสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน	59	79.7
3. การร่วมกันซ่อมแซม และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยว	56	75.7
4. การร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ให้กับ นักท่องเที่ยว หรืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว	47	63.5
5. การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม	63	85.1

จากตารางที่ 4-8 ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน
ต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่
การเข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งภาคราชการ หรือ
ภาคเอกชนเป็นผู้จัดขึ้น จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 79.7 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ การร่วม
จัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมทั้งที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการ
นำประชาชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว จำนวน 34 คน คิดเป็น
ร้อยละ 45.9 และผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็น

**ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติของ
ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น
กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น**

การทดสอบสมมติฐานว่าปัจจัยต่างๆ ตามกรอบแนวคิดมีผลอย่างไรหรือไม่กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ผู้วิจัยได้ใช้การทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % การวิเคราะห์ดังกล่าวนี้ มุ่งพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวกับตัวแปรอิสระ (สถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติ) มีความแตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอเป็นลำดับต่อไป

สมมติฐานที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ในการศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น โดยพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ต่อเดือน ดังนี้

**ตารางที่ 4-9 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น
ของผู้ประกอบการ ที่มีเพศแตกต่างกัน**

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	ชาย		หญิง		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการวางแผน							
มีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะ	21	2	33	17	1	5.24	.02*
การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว	38.89%	10.53%	61.11%	89.47%			
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อม ที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ							
การท่องเที่ยว	32.35%	28.21%	67.65%	71.79%			
ใช้สื่อต่างๆ ในการเสนอข้อมูล							
ข่าวสาร	16	6	27	24	1	2.49	.12
	37.21%	20.00%	62.79%	80.00%			

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	ชาย		หญิง		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
เข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน”	14 28.57%	6 28.57%	35 71.43%	15 71.43%	1	0	1.00
เข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว	19 32.20%	4 26.67%	40 67.80%	11 73.33%	1	.17	.68
ด้านการตัดสินใจ							
เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ	17 28.33%	6 42.86%	43 71.67%	8 57.14%	1	1.12	.29
ร่วมจัดทำแผน/ โครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณ	14 37.84%	9 26.47%	23 62.16%	25 73.53%	1	1.05	.31
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะ การเป็นคณะทำงาน หรือ ชมรมอาสาสมัคร	14 31.82%	8 28.57%	30 68.18%	20 71.43%	1	.09	.77
ด้านการดำเนินการ							
ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว	18 37.50%	5 19.23%	30 62.50%	21 80.77%	1	2.63	.11
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษา ความสะอาด ความสวยงาม	16 27.12%	7 50.00%	43 72.88%	7 50.00%	1	2.75	0.09
ร่วมกันซ่อมแซม และก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับ แหล่งท่องเที่ยว	19 33.93%	4 22.22%	37 66.07%	14 77.78%	1	.87	.35
ร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว	16 34.04%	7 25.93%	31 65.96%	20 74.07%	1	.53	.47

ตารางที่ 4-9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	ชาย		หญิง		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่	17	6	46	5	1	3.32	.07
ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	26.98%	54.55%	73.02%	45.45%			

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง เพศของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

* ด้านการวางแผน พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-10 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีอายุแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	น้อยกว่า 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 ปีขึ้นไป		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการวางแผน											
มีส่วนร่วมหรือเคยได้	14	7	14	5	15	2	11	5	3	2.601	.470
เสนอแนะการค้าเงินงาน	25.93%	36.84%	25.93%	26.32%	27.78%	10.53%	20.37%	26.32%			
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อม ที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	12	8	7	13	8	9	7	9	3	2.578	.461
กับการท่องเที่ยว	35.29%	20.51%	20.59%	33.33%	23.53%	23.08%	20.59%	23.08%			
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอ ข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน	10	10	12	8	11	6	10	6	3	.987	.804
ภายในชุมชน	23.26%	33.33%	27.91%	26.67%	25.58%	20.00%	23.26%	20.00%			
เข้าร่วมในการจัด "เวทีชาวบ้าน"	15	4	13	7	10	6	11	4	3	1.470	.689
เข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม ในเรื่องของการ จัดการการท่องเที่ยว	30.61%	19.05%	26.53%	33.33%	20.41%	28.57%	22.45%	19.05%			
	13	8	15	5	16	11	15	1	3	8.529	.036
	22.03%	53.33%	25.42%	33.33%	27.12%	6.67%	25.42%	6.67%			

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	น้อยกว่า 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 ปีขึ้นไป		df	χ^2	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการตัดสินใจ	-	-	-	-	3	1	15	1	3	2.983	.394
เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ	15 25.00%	6 42.86%	16 26.67%	4 28.57%	14 23.33%	3 21.43%	15 25.00%	1 7.14%	3	2.983	.394
ร่วมจัดทำแผน/ โครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณ	7 18.92%	14 41.18%	13 35.14%	7 20.59%	8 21.62%	6 17.65%	9 24.32%	7 20.59%	3	4.550	.208
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะ การเป็นคณะทำงาน หรือ ชมรมอาสาสมัคร	10 22.73%	10 35.71%	15 34.09%	4 14.29%	8 18.18%	9 32.14%	11 25.00%	5 17.86%	3	5.388	.146

ตารางที่ 4-10 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	น้อยกว่า 25 ปี		26 - 35 ปี		36 - 45 ปี		46 ปีขึ้นไป		df	χ ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการดำเนินการ											
ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน	15	6	13	7	12	5	8	8	3	2.193	.533
และส่งเสริมการท่องเที่ยว	31.25%	23.08%	27.08%	26.92%	25.00%	19.23%	16.67%	30.77%			
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษา	15	6	17	3	14	2	13	3	3	1.883	.597
ความสะอาด ความสวยงาม	25.42%	42.86%	28.81%	21.43%	23.73%	14.29%	22.03%	21.43%			
ร่วมกันซ่อมแซมและก่อสร้าง	13	8	17	3	13	4	13	3	3	3.384	.336
สิ่งอำนวยความสะดวก											
ร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว	11	10	12	8	12	5	12	4	3	2.508	.474
	23.21%	44.44%	30.36%	16.67%	23.21%	22.22%	23.21%	16.67%			
ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่	21	0	16	4	16	1	10	6	3	11.645	.009*
ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	33.33%	0.00%	25.40%	36.36%	25.40%	9.09%	15.87%	54.55%			

จากตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง อายุของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4-11 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ของผู้ประกอบการ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วม ในการบริหารจัดการ	ไม่ได้ศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		มัธยมศึกษา ปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรี+		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการวางแผน															
มีส่วนร่วมหรือเคยได้ เสนอแนะ	3	0	6	2	9	4	12	3	2	2	22	8	5	2.695	.747
	5.56%	0.00%	11.11%	10.53%	16.67%	21.05%	22.22%	15.79%	3.70%	10.53%	40.74%	42.11%			
รวมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง	0	2	4	4	5	8	12	4	1	3	12	18	5	8.590	.127
	0.00%	5.13%	11.76%	10.26%	14.71%	20.51%	35.29%	10.26%	2.94%	7.69%	35.29%	46.15%			
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอข้อมูล	1	1	3	5	9	4	9	7	3	1	18	12	5	2.642	.755
	2.33%	3.33%	6.98%	16.67%	20.93%	13.33%	20.93%	23.33%	6.98%	3.33%	41.86%	40.00%			
เข้าร่วมในการจัด "เวที ชาวบ้าน"	1	0	4	4	10	2	13	3	3	0	18	12	5	6.647	.248
	2.04%	0.00%	8.16%	19.05%	20.41%	9.52%	26.53%	14.29%	6.12%	0.00%	36.73%	57.14%			

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม	ไม่ได้ศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรี+		df	X'	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ในการบริหารจัดการ													
เข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม	3 5.08%	0 0.00%	6 10.17%	2 13.33%	10 16.95%	3 20.00%	16 27.12%	0 0.00%	4 6.78%	0 0.00%	20 33.90%	10 66.67%	5 .102
ด้านการตัดสินใจ													
เข้าร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐ	2 3.33%	1 7.14%	7 11.67%	1 7.14%	13 21.67%	0 0.00%	14 23.33%	2 14.29%	3 5.00%	1 7.14%	21 35.00%	9 64.29%	5 .254
ร่วมจัดทำแผน/โครงการ	3 8.11%	0 0.00%	4 10.81%	2 5.88%	6 16.22%	7 20.59%	7 18.92%	9 26.47%	1 2.70%	2 5.88%	16 43.24%	14 41.18%	5 .501
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน	2 4.55%	0 0.00%	2 4.55%	6 21.43%	9 20.45%	3 10.71%	12 27.27%	4 14.29%	3 6.82%	1 3.57%	16 36.36%	14 50.00%	5 .108

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ	ไม่ได้ศึกษา		ประอม		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญา		ปริญาตรี+		df	X'	sig	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่				
ด้านการดำเนินการ																
รวมกิจกรรมเพื่อ สนับสนุน และส่งเสริม	2	1	5	3	8	5	11	5	4	0	18	12	5	2.671	.751	
	4.17%	3.85%	10.42%	11.54%	16.67%	19.23%	22.92%	19.23%	8.33%	0.00%	37.50%	46.15%				
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ รักษาความสะอาด ความสวยงาม	1	2	6	1	12	1	11	5	4	0	25	5	5	8.155	.148	
	1.69%	14.29%	10.17%	7.14%	20.34%	7.14%	18.64%	35.71%	6.78%	0.00%	42.37%	35.71%				
ร่วมกันซ่อมแซม และ ก่อสร้าง	3	0	4	4	11	2	12	4	4	0	22	8	5	5.773	.329	
	5.36%	0.00%	7.14%	22.22%	19.64%	11.11%	21.43%	22.22%	7.14%	0.00%	39.29%	44.44%				

ตารางที่ 4-11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ	ไม่ได้ศึกษา		ประถม		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรี+		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
รวมเป็นอาสาสมัครการ ท่องเที่ยว	1	2	6	2	8	5	12	4	2	2	18	12	5	3.042	.693
	2.13%	7.41%	12.77%	7.41%	17.02%	18.52%	25.53%	14.81%	4.26%	7.41%	38.30%	44.44%			
ประชาสัมพันธ์ และ เผยแพร่ข้อมูล	3	0	6	2	12	1	11	5	4	0	27	3	5	6.355	.273
	4.76%	0.00%	9.52%	18.18%	19.05%	9.09%	17.46%	45.45%	6.35%	0.00%	42.86%	27.27%			

จากตารางที่ 4 -11 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ กับกรณีมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 -12 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยว	โตด		สมรสและอยู่		สมรสแต่แยก		หย่า/ม่าย		df	X ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
มีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะ	32	7	16	10	5	0	1	2	3	7.743	.052
	59.26%	36.84%	29.63%	52.63%	9.26%	0.00%	1.85%	10.53%			
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	17	21	16	11	1	4	0	3	3	5.832	.120
	50.00%	53.85%	47.06%	28.21%	2.94%	10.26%	0.00%	7.69%			
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอข้อมูล ข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชน	22	16	16	11	4	1	1	2	3	1.747	.627
	51.16%	53.33%	37.21%	36.67%	9.30%	3.33%	2.33%	6.67%			
เข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน”	25	12	18	7	4	1	2	1	3	.406	.939
	51.02%	57.14%	36.73%	33.33%	8.16%	4.76%	4.08%	4.76%			
เข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม	29	10	23	4	5	0	2	1	3	2.781	.427
	49.15%	66.67%	38.98%	26.67%	8.47%	0.00%	3.39%	6.67%			
ด้านการตัดสินใจ											
เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	29	10	25	2	4	1	2	1	3	3.891	.273
	48.33%	71.43%	41.67%	14.29%	6.67%	7.14%	3.33%	7.14%			

ตารางที่ 4-12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร	โตด		สมรสและอยู่		สมรสแต่แยก		หย่า/ม่าย		df	X ²	sig
	ใช่		ไม่ใช่		ใช่		ไม่ใช่				
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
จัดการการท่องเที่ยว	18	20	14	11	4	1	1	2	3	2.476	.480
ร่วมจัดทำแผน/ โครงการ	48.65%	58.82%	37.84%	32.35%	10.81%	2.94%	2.70%	5.88%			
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะ	16	21	23	4	3	2	2	1	3	11.596	.009*
การเป็นคณะทำงาน	36.36%	75.00%	52.27%	14.29%	6.82%	7.14%	4.55%	3.57%			
ด้านการดำเนินการ	-	-	-	-	-	-	-	-			
ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และ	27	12	16	11	3	2	2	1	3	.755	.860
ส่งเสริมการท่องเที่ยว	56.25%	46.15%	33.33%	42.31%	6.25%	7.69%	4.17%	3.85%			
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษา	28	10	25	2	3	2	3	0	3	5.773	.123
ความสะอาด ความสวยงาม	47.46%	71.43%	42.37%	14.29%	5.08%	14.29%	5.08%	0.00%			
ร่วมกันชมรมและก่อสร้าง	27	12	22	5	4	1	3	0	3	2.39	.496
	48.21%	66.67%	39.29%	27.78%	7.14%	5.56%	5.36%	0.00%			
ร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว	21	18	21	6	3	2	2	1	3	3.983	.263
	44.68%	66.67%	44.68%	22.22%	6.38%	7.41%	4.26%	3.70%			

จากตารางที่ 4 -12 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง สถานภาพของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน หรือชมรมอาสาสมัคร ในการดูแลสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการดำเนินการ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 -13 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	≤10,000		10,001 - 20,000		20,001 - 30,000		30,001 - 40,000		40,001 - 50,000		>50,000		df	χ ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการวางแผน															
มีส่วนร่วมหรือแค่ เสนอแนะ	23	6	15	5	6	2	1	0	3	1	6	2	5	.478	.993
	42.59%	37.50%	27.78%	31.25%	11.11%	12.50%	1.85%	0.00%	5.56%	6.25%	11.11%	12.50%			
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่	16	12	5	15	5	4	0	1	2	2	4	4	5	6.214	.286
	50.00%	31.58%	15.63%	39.47%	15.63%	10.53%	0.00%	2.63%	6.25%	5.26%	12.50%	10.53%			
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอ ข้อมูลข่าวสาร	20	8	10	10	4	5	0	1	4	0	5	3	5	7.488	.187
	46.51%	9.63%	23.26%	37.04%	9.30%	18.52%	0.00%	3.70%	9.30%	0.00%	11.63%	11.11%			
เข้าร่วมในการจัด "เวที ชาวบ้าน"	18	8	17	3	3	5	0	1	4	0	4	4	5	11.406	.044*
	39.13%	38.10%	36.96%	14.29%	6.52%	23.81%	0.00%	4.76%	8.70%	0.00%	8.70%	19.05%			
เข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม	25	4	15	5	7	2	1	0	3	1	7	1	5	1.61	.900
	43.10%	30.77%	25.86%	38.46%	12.07%	15.38%	1.72%	0.00%	5.17%	7.69%	12.07%	7.69%			

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ	≤10,000		10,001 - 20,000		20,001 - 30,000		30,001 - 40,000		40,001 - 50,000		>50,000		df	χ ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการตัดสินใจ															
เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ	22	7	18	2	7	2	0	1	3	1	7	1	5	5.992	.307
	38.60%	50.00%	31.58%	14.29%	12.28%	14.29%	0.00%	7.14%	5.26%	7.14%	12.28%	7.14%			
ร่วมจัดทำแผน/โครงการ เพื่อขอรับการสนับสนุน งบประมาณ	14	14	10	10	3	4	0	1	4	0	6	2	5	6.665	.247
	37.84%	45.16%	27.03%	32.26%	8.11%	12.90%	0.00%	3.23%	10.81%	0.00%	16.22%	6.45%			
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะ การเป็นคณะทำงาน	20	8	10	9	4	5	0	1	3	1	7	1	5	7.114	.212
	45.45%	32.00%	22.73%	36.00%	9.09%	20.00%	0.00%	4.00%	6.82%	4.00%	15.91%	4.00%			
ด้านการดำเนินการ															
ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริม	18	11	14	6	5	4	0	1	3	1	6	2	5	3.057	.691
	39.13%	44.00%	30.43%	24.00%	10.87%	16.00%	0.00%	4.00%	6.52%	4.00%	13.04%	8.00%			
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษา ความสะอาด ความสวยงาม	22	6	15	5	8	1	0	1	3	1	8	0	5	6.855	.232
	39.29%	42.86%	26.79%	35.71%	14.29%	7.14%	0.00%	7.14%	5.36%	7.14%	14.29%	0.00%			

ตารางที่ 4-13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการ	≤10,000		10,001-20,000		20,001-30,000		30,001-40,000		40,001-50,000		>50,001		df	χ ²	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ร่วมกันซ่อมแซม และ ก่อสร้าง	22 39.29%	7 46.67%	18 32.14%	2 13.33%	5 8.93%	4 26.67%	0 0.00%	0 0.00%	4 7.14%	0 0.00%	7 12.50%	1 6.67%	5	9.742	.083
ร่วมเป็นอาสาสมัคร การท่องเที่ยว	17 37.78%	12 46.15%	12 26.67%	8 30.77%	6 13.33%	3 11.54%	0 0.00%	1 3.85%	3 6.67%	1 3.85%	7 15.56%	1 3.85%	5	4.392	.494
ประชาสัมพันธ์ และ เผยแพร่ข้อมูล	26 43.33%	3 27.27%	15 25.00%	5 45.45%	8 13.33%	1 9.09%	1 1.67%	0 0.00%	4 6.67%	0 0.00%	6 10.00%	2 18.18	5	3.569	.613

จากตารางที่ 4 -13 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของการเข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน” เพื่อพบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ความรู้ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน
ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ตารางที่ 4-14 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีความรู้แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว				df	χ ²	sig		
	รู้บ่อย		รู้ปานกลาง					รู้มาก	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่				ใช่	ไม่ใช่
ด้านกรวางแผน									
มีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะการดำเนินงาน	5	0	23	10	21	9	2.093		
ด้านการท่องเที่ยว	10.20%	0.00%	46.94%	52.63%	42.86%	47.37%			
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	4	1	13	20	14	16	2.911		
กับการท่องเที่ยว	12.90%	2.70%	41.94%	54.05%	45.16%	43.24%			
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชน	1	4	20	13	19	11	3.407		
เข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน”	3	2	21	10	22	8	.467		
	6.52%	10.00%	45.65%	50.00%	47.83%	40.00%			
เข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรมในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว	5	1	28	5	21	9	2.136		
	9.26%	6.67%	51.85%	33.33%	38.89%	60.00%			

ตารางที่ 4-14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว				df	X ²	sig		
	รู้น้อย		รู้ปานกลาง					รู้มาก	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่				ใช่	ไม่ใช่
ด้านการตัดสินใจ									
เข้าร่วมประชุมหารือกับหน่วยงานของรัฐ	5	1	27	6	23	7	.856		
	9.09%	7.14%	49.09%	42.86%	41.82%	50.00%			
ร่วมจัดทำแผน/ โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุน	4	2	17	14	14	16	.619		
งบประมาณ	11.43%	6.25%	48.57%	43.75%	40.00%	50.00%			
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน หรือ	5	1	20	11	15	15	.239		
ชมรมอาสาสมัคร	12.50%	3.70%	50.00%	40.74%	37.50%	55.56%			

ตารางที่ 4 -14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว						df	X'	sig
	รู้บ่อย		รู้ปานกลาง		รู้มาก				
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
ด้านการดำเนินการ									
ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว	1	5	25	8	18	12	2	7.999	.018*
	2.27%	20.00%	56.82%	32.00%	40.91%	48.00%			
เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด ความสวยงาม	3	3	27	5	26	4	2	4.796	.091
	5.36%	25.00%	48.21%	41.67%	46.43%	33.33%			
ร่วมกันซ่อมแซม และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก	5	1	26	7	21	9	2	0.878	.645
เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว									
รวมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว	3	3	23	10	18	12	2	1.179	.555
	6.82%	12.00%	52.27%	40.00%	40.91%	48.00%			
ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	4	2	26	7	28	2	2	3.964	.138
	6.90%	18.18%	44.83%	63.64%	48.28%	18.18%			

จากตารางที่ 4-14 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง ความรู้ต่อการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีความรู้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีความรู้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีความรู้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของ การร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยวการแสดง การละเล่นพื้นเมือง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ทศนคติต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ตารางที่ 4-15 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการ ที่มีทัศนคติแตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว	ปานกลาง		มาก	df	χ^2	sig
	ใช่	ไม่ใช่				
ด้านการวางแผน						
มีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว	28 51.85%	7 36.84%	26 48.15%	12 63.16%	1	1.269 .260
ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ	19 55.88%	16 41.03%	15 44.12%	23 58.97%	1	1.606 .205
ใช้สื่อต่าง ๆ ในการเสนอข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชน	22 51.16%	13 43.33%	21 48.84%	17 56.67%	1	.434 .510
เข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน”	25 51.02%	8 38.10%	24 48.98%	13 61.90%	1	.986 .321

ตารางที่ 4-15 (ต่อ)

	ทัศนคติของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ					
	ปานกลาง		มาก		df	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่		
การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว						
เข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว	31	5	28	10	1	.184
	52.54%	33.33%	47.46%	66.67%		
ด้านการตัดสินใจ						
เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ	31	5	29	9	1	.282
	51.67%	35.71%	48.33%	64.29%		
ร่วมจัดทำแผน/โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ	22	13	15	21	1	.074
	59.46%	38.24%	40.54%	61.76%		
เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการทำงาน หรือชมรม	25	10	19	18	1	.081
อาสาสมัคร	56.82%	35.71%	43.18%	64.29%		

ตารางที่ 4 -15 (ต่อ)

	ทัศนคติของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการ						
	ปานกลาง		มาก		df	X'	sig
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่			
การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	24	12	24	14	1	.100	.752
	50.00%	46.15%	50.00%	53.85%			
ด้านการดำเนินการ	27	8	32	6	1	.587	.444
	45.76%	57.14%	54.24%	42.86%			
เข้าร่วมกิจกรรมณรงค์รักษาความสะอาด ความสวยงาม	28	8	28	10	1	.168	.682
	50.00%	44.44%	50.00%	55.56%			
ร่วมกันซ่อมแซม และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	28	8	19	19	1	6.155	.013*
	59.57%	29.63%	40.43%	70.37%			
ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	30	6	33	5	1	.180	.672
	47.62%	54.55%	52.38%	45.45%			

จากตารางที่ 4-15 ผลการวิเคราะห์ระหว่าง ทักษะติดต่อการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า

ด้านการวางแผน พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีทัศนคติแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการตัดสินใจ พบว่า ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีทัศนคติแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ด้านการดำเนินการ พบว่า ส่วนใหญ่ค่าความน่าจะเป็นที่ได้มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานหลักว่า ผู้ประกอบการที่มีทัศนคติแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในเรื่องของการรวมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ให้กับนักท่องเที่ยว หรืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

อภิปรายและสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการ ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษา ความรู้และทักษะ ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น 2. เพื่อศึกษาการมี ส่วนร่วมของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น 3. เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทักษะของผู้ประกอบการกับการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น 4. เพื่อศึกษาปัญหา ความต้องการและ ข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัย เลือกกลุ่มตัวอย่างการศึกษาครั้งนี้ โดยกำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 74 ตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเปิด ตารางสำเร็จรูป (Krejcie & Morgan, 1970) คือ จำนวนประชากร 80 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5% เลือกตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกตัวอย่าง โดยใช้ความสะดวก คือ เป็นการเลือก ตัวอย่างตามความสะดวกของผู้วิจัยในการเก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบสถิติไคสแควร์ ส่วนข้อมูลที่เป็นคำถาม ปลายเปิดสรุปเป็นความเรียง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุน้อยกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่า สถานภาพโสด รายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท
2. ความรู้ของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการค้า ภายในตลาดคลองสวน โดยรวมมีความรู้อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า มีความรู้ ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุดเรื่อง การท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจการงานประจำ และมีความรู้ต่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่นน้อยที่สุด เรื่อง การเดินทาง ไปประกอบอาชีพยังถิ่นอื่น ถือเป็นการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง

3. ทักษะของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน โดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ทักษะของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นรองลงมา คือ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว และทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษา สำหรับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นที่น้อยที่สุด คือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย

4. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

4.1 ด้านการวางแผน ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/ สัมมนา/ ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งภาคราชการหรือภาคเอกชนเป็นผู้จัดขึ้น การร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมทั้งที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำประชาชน กลุ่มองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็น

4.2 ด้านการตัดสินใจ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมหรือกับหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณตลาดคลองสวน 100 ปี การร่วมจัดทำแผน/ โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็น

4.3 ด้านการดำเนินการ ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม การร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ให้กับนักท่องเที่ยว หรืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และมีส่วนร่วมน้อยในทุกประเด็น

5. สถานภาพส่วนบุคคล ความรู้ และทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

5.1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน จำแนกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นต่างกัน

เพศของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการวางแผน ในเรื่องของกรมีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยว บริเวณตลาดคลองสวน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อายุของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการดำเนินการในเรื่องของการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระดับการศึกษาของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถานภาพของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการศึกษาใน เรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการทำงาน หรือ ชมรมอาสาสมัคร ในการดูแลสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น พบว่า ผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการวางแผนในเรื่องของ การเข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน” เพื่อพบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 ความรู้ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน พบว่า ผู้ประกอบการที่มีความรู้ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการดำเนินการในเรื่องของการร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยว การแสดงการเล่นพื้นเมืองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ทักษะติดต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน พบว่า ผู้ประกอบการที่มีทัศนคติต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านการดำเนินการในเรื่องของการร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ให้กับนักท่องเที่ยว หรืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากแนวทางการศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ในเรื่องของความรู้ของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการให้ความสนใจเรื่องการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางรัตน์ ช่วยวงศ์ญาติ (2547) ที่ได้ทำการศึกษาความรู้ของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความรู้มากที่สุดในเรื่องของการท่องเที่ยวคือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจการงานประจำ

ในเรื่องของทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน ภาพรวมโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นรองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว และทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษาสำหรับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นที่น้อยที่สุดคือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พะยอม จีรวัดณ์ธนพงศ์ (2550) ที่ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า มีตัวแปรสองด้านที่ส่งผลต่อการบริหาร

จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรที่ประชาชนสังกัด และความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการวางแผน ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ WHO (1978 อ้างถึงใน เพ็ญศรี รัตนะ, 2536) ได้เสนอว่ารูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ถือว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริง คือ การวางแผน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามประเมินผลและประการสำคัญ คือ การตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ ของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมหรือกับหน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณตลาดคลองสวน 100 ปี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2524) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นหมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเอง

ด้านการดำเนินการ ของการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติวัฒน์ นวลละออง (2550) ที่ได้ศึกษาการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องมีการติดตามผลการดำเนินการวางแผน เพื่อประเมินประสิทธิผลของแผนในอนาคตต่อไป

การทดสอบสมมติฐาน

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

เพศของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน ในด้านการวางแผน เรื่อง การมีส่วนร่วมหรือเคยได้เสนอแนะการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Linderen (1989 อ้างถึงใน วิศิษฐ์ ทองสมบูรณ์, 2535) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหลาย ๆ คน ทำงานร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายร่วมกันและทำงานนั้นให้สำเร็จ และงานที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันหลาย ๆ คน จะต้องมีการร่วมมือมากขึ้น การที่จะทำอะไรให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นั้น

ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลกับกลุ่มว่ามีความสามารถที่จะช่วยกันทำงานมากน้อยเพียงใด ถ้าหากทุกคนต่างก็ยอมรับจุดหมายต่าง ๆ ของกลุ่มแล้ว การทำงานของกลุ่มก็จะประสบปริมาณความเป็นศูนย์กลางมาก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการยอมรับจูงงหมายของสมาชิกต่าง ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

อายุของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกันในด้านการดำเนินการ เรื่องการประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม เนื่องจากผู้ประกอบการที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งผ่านการเรียนรู้ทำให้เข้าในการที่ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูล ซึ่งจะแตกต่างผู้ประกอบการที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป เพราะส่วนใหญ่ระดับการศึกษาจะอยู่ในระดับประถมศึกษาและไม่เคยได้รับการศึกษาทำให้ยากต่อการที่ทำการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลเรื่องแหล่งท่องเที่ยว

สถานภาพของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน ในด้านการตัดสินใจเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน หรือชมรมอาสาสมัคร ในการดูแลสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ทำให้มีความคล่องตัวในการเข้าร่วมกิจกรรม

รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการที่แตกต่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นแตกต่างกัน ในด้านการวางแผนเรื่อง การเข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน” เพื่อพบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว

2. ความรู้ต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการดำเนินการในเรื่องของการร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว การแสดง การละเล่นพื้นเมือง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน โดยรวมมีความรู้เรื่องการท่องเที่ยวสูง ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชิตยา สุวรรณชฎ (2527) ให้ความหมายความรู้ในความหมายที่กว้างว่า ความรู้คือ บรรดาข่าวสารต่าง ๆ แนวคิดต่าง ๆ รวมตลอดจนกระทั่งวิธีการต่าง ๆ ในอันที่จะได้มาซึ่งข่าวสาร และความคิดเห็น นอกจากนั้นยังหมายรวมถึง ความคิด ความเชื่อของชาวบ้านอีกด้วย และเสนอว่าความรู้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่มนุษย์ค้นพบและสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือประกอบการดำรงชีพ และกำหนดวิถีชีวิต

3. ทักษะต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการดำเนินการในเรื่องของการร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ให้กับ

นักท่องเที่ยวน หรืออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนโดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ทัศนคติของผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นรองลงมาคือ หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว และทรัพยากร ธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้อง ไปดูแลหรือรักษา สำหรับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นที่น้อยที่สุด คือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอกประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พงษ์ศิริ สวนแก้ว (2536) ที่ได้ศึกษาทัศนคติของประชาชนพบว่า องค์ประกอบของทัศนคติว่าเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อบุคคล สิ่งของ หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ในทางที่จะยอมรับหรือปฏิเสธประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ ด้านความรู้สึก และด้านการกระทำโดยแบ่งทัศนคติออกเป็น 2 ประเภท คือ ทัศนคติในเชิงบวกและทัศนคติในเชิงลบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยในครั้งนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ ที่ผู้ประกอบการเข้าไปมีส่วนร่วมน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ผู้ประกอบการเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อที่จะทำให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นอย่างเต็มความสามารถ

2. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ประกอบการที่เป็นเพศหญิง และมีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมให้กับผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ประกอบการเพศชาย

3. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวน มีทัศนคติว่าผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย ดังนั้นควรมีการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องว่าผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวจะตกอยู่กับประชาชนในพื้นที่มากกว่าคนภายนอก

4. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตลาดคลองสวนมีปัญหาเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ เก้าอี้นั่งพัก ป้ายบอกทาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้าไปดูแล จัดการปัญหาเหล่านี้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการค้าภายในตลาดคลองสวนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ ด้านการมีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขปรับปรุงหรือส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างยั่งยืน
3. ควรมีการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงกับตลาดคลองสวน 100 ปี เพื่อเป็นการเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวและสามารถจัดตั้งเป็นเครือข่ายการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป
4. ควรมีการศึกษาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและศึกษาการดำเนินงานด้านการตลาด ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐควรเร่งดำเนินการเชิงรุกในการประสานความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน และประชาชนในชุมชน ในการพัฒนาบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชน รวมทั้งร่วมระดมความคิดและหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับสภาพของชุมชน นอกจากนี้ควรคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อชุมชนด้วย

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ศึกษาเฉพาะกรณี
โครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์
สังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัย, คณะสังคมสงเคราะห์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2544) แผนปฏิบัติการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. กรุงเทพฯ:
อัลซา.
- _____ . (2545). คู่มือแนวทางการจัดการที่พักสัมพัทธ์วัฒนธรรมชนบท. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2542). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
ศิลปอาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวาล แพร์ตันกุล. (2526). เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: เทพนิรมิตการพิมพ์.
- จิตติวัฒน์ นวลละออง. (2550). การวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลป่าคลอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. รายงานการศึกษานิเทศ
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชิตยา สุวรรณชญ. (2527). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดิเรก ฤกษ์สาหร่าย. (2522). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ.
- ถวิล-ธาราโกชน. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์
- ธวัชชัย ชัยจิรฉายากุล. (2527). จุดหมายสำหรับการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร: แนวคิด
และแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธีระนุช วนะโพธิ์. (2530). ความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาของมารดาเกี่ยวกับอาหารเสริม
ของทารก: การศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนบ้านควนไต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาพยาบาลศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2526). หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงานโรงเรียน และการนิเทศการศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์พิมพ์.
- นิพนธ์ คันทเสวี. (2528). มนุษย์สัมพันธ์เพื่อการพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). กลวิธี แนวคิด วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชนบท ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: สักดีโสภาการพิมพ์.
- นุชนันท์ วิมลนิตย์. (2541). การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ: การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิจารณ์พา.
- ประภาส อินทรปสาธน์. (2546). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบชุมชนมีส่วนร่วม กรณีหมู่บ้านโคกโก่ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2544). การนำเสนองานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ..
- ปิยะพร โยธี. (2550). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตลาดเพื่อยกระดับเป็นตลาดสดน้ำซื่อของผู้ประกอบการค้าที่ทำการค้าภายในตลาดสดหน้าเมืองสิงหนคร อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พงษ์ศิริ สวนแก้ว. (2536). การศึกษาทัศนคติของประชาชนในเขตเมืองต่อการปฏิบัติงานป้องกันอาชญากรรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2528). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: พรานนการพิมพ์.
- พยอม จีรวัดณ์ชนพงศ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อำเภอรัตถุมิ จังหวัดสงขลา. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิชญวัตร วรรณะกุล. (2538). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลศึกษาเฉพาะกรณีตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก. นครนายก: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- เพ็ญศรี รัตนะ. (2536). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมของกรมการพัฒนาชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.

- ไพฑูรย์ จันทรา. (2546). *ปัจจัยสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวนิเวศในวนอุทยาน (สวนหิน) ของประเทศไทย กรณีศึกษาวนอุทยานผางาม จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาสังคมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภรณ์ สวัสดิ์รักษ์ และคณะ. (ม.ป.ป.). *แผนปฏิบัติการการพัฒนาบริการท่องเที่ยว รายงานฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- ยุวดี ไวทยะโชติ. (2535). *ความรู้และทัศนคติต่อทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในเขตพื้นที่ป่า*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ยุววัฒน์ วุฒิเมธิ. (2534). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- โยธิน ศันสนายุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 17)*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิศิษฐ์ ทองสมบูรณ์. (2535). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการหมู่บ้านอาสาพัฒนา และป้องกันตนเอง (อพป.) ในการพัฒนาหมู่บ้าน ตามระบบ คชช.: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วีรพล จันธิมา. (2541). *ลักษณะมุ่งอนาคต การควบคุมตน ทัศนคติต่อการออกกำลังกายและพฤติกรรม การออกกำลังกายของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสุรนารี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาพลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วุฒิชชาติ สุนทรสมัย. (2551). *การวิจัยทางธุรกิจและการจัดการ*. ชลบุรี: คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศิริอร จันทรหัตถ์. (2541). *องค์การและการจัดการ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: อักษรวิพัฒน์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2529). *การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สมาน รังสิโยกฤษฎ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์. (2522). *การบริหารราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงาน.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2540). *โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2540). การดำเนินงานเพื่อกำหนดนโยบาย การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ รายงานผลการดำเนินการเสนอต่อการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- สมคิด บางโม. (2540). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมบูรณ์ ประสาททอง. (2551). การศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยว เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2526). การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2538). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- สานิตย์ บุญชู. (2530). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน. วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2(5), 16 - 18.
- สายรุ่งดิน โลกสูง. (2549). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาหาดชบา ตำบลชบา อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2526). การปกครองท้องถิ่น ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุภาพ ฉัตรภรณ์. (2539). การสอนคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภาพร มากแจ้ง. (2539). หลักมัดคูกเทศก์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุรเกียรติ์ จิตะจวน. (2538). ความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับโครงสร้างและ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสังคมวิทยาการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรางค์ จันทร์เอม. (2537). จิตวิทยาวัยรุ่น. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ดาว.
- สุรางรัตน์ ช่วยวงศ์ญาติ. (2547). ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น กรณีศึกษา หาดบางแสน 2 อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลำเรียง จันทร์สุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Good, V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw - Hill.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sampling size for research activities.

Educational Psychological Measurement, 30(3), 608.

McClelland, F. G. (1962). *Traditional Cultures, and the Impact of Technological Change*.

New York: Harper.

Webster. (1967). *Webster Newyork Dictionary*. New York: The World Publishing.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

Burapha University

แบบสอบถาม

เรื่อง ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในท้องถิ่น : กรณีศึกษา ตลาดคลองสวน อำเภอบางปะอิน จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

 ชาย

 หญิง

2. อายุ

 น้อยกว่า 25 ปี

 26 - 35 ปี

 36 - 45 ปี

 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ไม่เคยได้รับการศึกษา

 ประถมศึกษา

 มัธยมศึกษาตอนต้น

 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.

 อนุปริญญา/ ปวส., ปวท.

 ปริญญาตรีและสูงกว่า

4. สถานภาพ

 โสด

 สมรสและอยู่ด้วยกัน

 สมรส และแยกกันอยู่

 หย่า/ม่าย

5. รายได้ต่อเดือน

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท

 10,001 - 20,000 บาท

 20,001 - 30,000 บาท

 30,001 - 40,000 บาท

 40,001 - 50,000 บาท

 50,001 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ลำดับที่	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	ใช่	ไม่ใช่
1	การท่องเที่ยว คือ กิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งกระทำเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด จากกิจการงานประจำ		
2	การเดินทางไปประกอบอาชีพยังถิ่นอื่น ถือเป็น การท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง		
3	การท่องเที่ยวช่วยสร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น		
4	นักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น มักจะมุ่งเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินเพียงอย่างเดียว จึงไม่ต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ		
5	การท่องเที่ยวในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นองค์ประกอบหลักในการท่องเที่ยว		
6	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ไม่มุ่งเน้นการขายความบันเทิงที่เป็นธุรกิจ เช่น เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือบริการประเภทเสียงเพลง - แสงไฟ		
7	การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ถือเป็น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น		
8	จุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น คือ มุ่งสร้างจิตสำนึก และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
9	การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น		
10	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ส่งผลให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีการถูกทำลาย และเปลี่ยนแปลงมากที่สุด		
11	ความร่วมมือของคนในท้องถิ่น ไม่มีความจำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น		
12	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น คือ การท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็ก ๆ และ ไม่ต้องลงทุนมากนัก		

ลำดับที่	ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น	ใช่	ไม่ใช่
13	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ต้องมีการควบคุมดูแลรักษา และจัดการทรัพยากรให้คงสภาพเดิมไว้มากที่สุด		
14	การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงสภาพความพร้อมของทรัพยากรธรรมชาติที่มี และมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่		
15	การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ต้องมีการพัฒนา ด้านการให้การศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน		
16	การจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น ต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และองค์กรท้องถิ่นในการบริหารจัดการ		

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

คำชี้แจง กรุณาให้ข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ลำดับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนภายนอก ประชาชนในพื้นที่จะได้รับประโยชน์น้อย					
2	การจัดการท่องเที่ยวตลาดคลองสวน เป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น					
3	ประชาชนในท้องถิ่น เป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาจัดการเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงมีสิทธิและหน้าที่ในการดูแล					
4	ประชาชนในท้องถิ่น ไม่ควรคัดค้าน ได้แจ้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ควรมอบให้หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว					
5	หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น					
6	ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น					
7	ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นสมบัติของส่วนรวม เราจึงไม่จำเป็นต้องไปดูแลหรือรักษา					
8	หากหน่วยงานของรัฐ ทุจริต หรือกระทำการอันใดที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ท่านจะนิ่งเฉยไม่แจ้งให้ผู้รับผิดชอบได้รู้					

ลำดับที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	หน่วยงานของรัฐ คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวแต่เพียงผู้เดียว					
10	ในการจัดการด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน ท่านจะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในทุกๆ กิจกรรม					
11	ประชาชนทุกคนในพื้นที่ตลาดคลองสวน ได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น					
12	หน่วยงานของรัฐ ควรรับฟังข้อเสนอแนะของประชาชน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ในท้องถิ่น

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เห็นว่าตรงกับท่านมากที่สุด

ลำดับที่	พฤติกรรมชี้วัด	ระดับการมีส่วนร่วม	
		ใช่	ไม่ใช่
ด้านการวางแผน			
1	มีส่วนร่วมหรือเคยได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน		
2	ร่วมจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมทั้งที่อยู่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการนำประชาชนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว		
3	ใช้สื่อต่าง ๆ เช่น หอกระจายข่าว รถประชาสัมพันธ์ ในการเสนอข้อมูลข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชน เพื่อเป็นการสื่อสารและแสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะในการจัดการด้านการท่องเที่ยว		
4	เข้าร่วมในการจัด “เวทีชาวบ้าน” เพื่อพบปะพูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว		
5	เข้าร่วมประชุม/สัมมนา/ฝึกอบรม ในเรื่องของการจัดการการท่องเที่ยว ซึ่งภาครัฐ หรือภาคเอกชนเป็นผู้จัดขึ้น		
ด้านการตัดสินใจ			
1	เข้าร่วมประชุมหารือกับ หน่วยงานของรัฐ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน		
2	ร่วมจัดทำแผน/ โครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ในการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว		
3	เข้าร่วมกิจกรรมในลักษณะการเป็นคณะทำงาน หรือชมรมอาสาสมัคร ในการดูแลสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น		

ลำดับที่	พฤติกรรมชีวิต	ระดับการมีส่วนร่วม	
		ใช่	ไม่ใช่
	ด้านการดำเนินการ		
1	ร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การแสดง การละเล่นพื้นเมือง		
2	เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์รักษาความสะอาด ความสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน		
3	ร่วมกันซ่อมแซม และก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว		
4	ร่วมเป็นอาสาสมัครการท่องเที่ยว เช่น เป็นมัคคุเทศก์ ให้กับนักท่องเที่ยว หรืออำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว		
5	ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวชม		

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะที่มีต่อการบริหาร
จัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อความที่เป็นความคิดเห็นของท่านในประเด็น ต่อไปนี้

1) ท่านคิดว่าการท่องเที่ยวในพื้นที่ตลาดคลองสวน มีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีคืออะไร
และเกิดจากสิ่งใด

.....

.....

.....

.....

.....

2) ท่านต้องการเห็นสิ่งใดเกิดขึ้นบ้าง กับกรการท่องเที่ยวบริเวณตลาดคลองสวน

.....

.....

.....

.....

.....

3) ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

❀ ❀ ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ❀ ❀

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ข
ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา

8-1
 ตารางที่ ๗ ค่าอัตราส่วนความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Consistency: IOC)

ข้อ	ผลคะแนนรายข้อจากผู้เชี่ยวชาญ (R)			รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คำถาม	R1	R2			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

ประวัติความเป็นมาของตลาดคลองสวน 100 ปี

ประวัติความเป็นมาของตลาดคลองสวน 100 ปี

ตลาดคลองสวนตั้งอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคลองสวน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ เป็นตลาดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งอยู่ริมคลองประเวศบุรีรมย์ มีพื้นที่ติดกับจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นแหล่งชุมชนขนาดใหญ่การเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ในอดีตใช้เรือแม่ล้าของนายเลิศเพียงลำเดียวเท่านั้น ที่แล่นจากประตูน้ำท่าอิ้ว (ฉะเชิงเทรา) ผ่านตลาดคลองสวน ก่อนจะแล่นเข้าสู่ประตูน้ำ (วังสระปทุม) กรุงเทพฯ

วิถีชีวิตดั้งเดิมของชาวคลองสวนจะอยู่รวมกันหลายเชื้อชาติ เช่น ชาวไทยจีน ชาวไทยพุทธ และพี่น้องชาวมุสลิมเป็นการประสมประสานวัฒนธรรมได้อย่างลงตัว ที่เห็นได้ชัดก็คือ โรงเจ วัด และสุเหร่า จะอยู่บริเวณเดียวกัน มีแหล่งนัดพบที่เรียกว่า "วิก" โรงฝั้น ร้านกาแฟ นอกจากนั้นยังมีการแสดงของ อูปรากรจีน หรือ จิว สืบทอดมาถึงปัจจุบัน

ดังนั้นเทศบาลตำบลคลองสวนจึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้ที่แห่งนี้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งใหม่ในรูปแบบตลาดโบราณที่หาดูได้ยากในปัจจุบันคงไว้ซึ่งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในอดีตตลอดจนอนุรักษ์บ้านเรือน โบราณดั้งเดิมสมัยรัชกาลที่ 5 และประชาสัมพันธ์ให้มีชื่อเสียงระดับประเทศ โดยให้ประชาชนเป็นแกนนำสำคัญนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

จุดเด่นของตลาดแห่งนี้คือทุกร้านจะเปิดขายของตลอดเวลา เช้า - เย็น คึกคักไปด้วยนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้คนมาจับจ่ายซื้อของในตลาด นอกจากนั้นเทศบาลยังได้จัดให้มีการอบรมในเรื่องความสะอาดของอาหารเป็นประจำทุกเดือน เพื่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว ตลอดจนได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณด้านหน้าทางเข้าตลาดคลองสวนให้มีความสวยงามน่าชมสำหรับผู้มาเยือน...

ตลาดคลองสวน 100 ปี แห่งนี้ได้อนุรักษ์การเป็นอยู่แบบเก่าแก่แต่โบราณ ซึ่งมีอายุนับ ๑๐๐ ปี และยังคงวัฒนธรรมที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษที่ยากจะหาชมได้ในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับรางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่น สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ ประเภทชุมชนพื้นถิ่นดีเด่น ซึ่งได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้พระราชทานรางวัล โดยมี นายสุธีร์ อัสวาณิชย์ นายกเทศมนตรี ตำบลคลองสวน เป็นผู้รับพระราชทานเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2547 ชาวชุมชนตลาดคลองสวน 100 ปี รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น

ซึ่งรางวัลดังกล่าว ได้นำความปลาบปลื้มปิติมาสู่ชาวชุมชนตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นอย่างยิ่ง ทำให้ชาวตลาดคลองสวน 100 ปี นำโดย นายสุธีร์ อัสวาณิชย์ และคณะผู้บริหาร ได้มีปณิธานอันแน่วแน่ที่จะอนุรักษ์ความเป็นชุมชนเก่าแก่แห่งนี้ ให้อยู่คู่บ้านคู่มืองไทยตลอดไปตราบนานชั่วลูกชั่วหลาน

การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นรากฐานอันก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และอาชีพ จนเกิดชุมชนเศรษฐกิจเข้มแข็ง ผู้บริหารเทศบาลตำบลคลองสวน จึงพัฒนาส่งเสริมให้พื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลคลองสวนเป็นพื้นที่แห่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากสภาพพื้นที่โดยรวมเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ประกอบกับวิถีชีวิตของประชาชนเป็นแบบดั้งเดิม นอกเหนือจากนั้นยังมีสถานที่อันเก่าแก่มาแต่โบราณ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 คือ ตลาดคลองสวน 100 ปี

ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยว และเป็นการเผยแพร่สถานที่ท่องเที่ยววัฒนธรรมชุมชน อาหารที่ขึ้นชื่อของชุมชน เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนและประชาชนให้เห็นคุณค่าของสถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย อีกทั้งเป็นการรักษาสถานที่อันทรงคุณค่าไว้เป็นมรดกทางสถาปัตยกรรม เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น

เปิดบ้านรับนักท่องเที่ยว ประชาชนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนนักเรียน นิสิต และนักศึกษา เทศบาลตำบลคลองสวนยินดีต้อนรับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมตลาดคลองสวน 100 ปีเป็นจำนวนมาก

เปิดบ้านต้อนรับดารานักแสดง เนื่องจากได้มีภาพยนตร์ ละครทีวีภาพยนตร์โฆษณา ได้ใช้สถานที่สำนักงานเทศบาล และตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ และละครทีวีจำนวนมาก เช่น คุณนายสายลับ, แดงสาทิพย์, รวบรวมคนก้นบาตร, เทพีจ้าวสังเวียน, ลิเก ลิเก, บ้านที่รักของบุญลือ, ฮวงจุ้ย..ฟ้าดินคนลิขิต, เพื่อนรัก และผู้พิทักษ์รักเธอ เป็นต้น

"...ตลาดคลองสวน 100 ปี เป็นสถานที่เก่าแก่ที่พี่น้องประชาชน ได้ร่วมมือร่วมใจกันรักษาเอกลักษณ์ของตลาดแบบโบราณ มีเทศบาลตำบลคลองสวนให้การส่งเสริมและสนับสนุนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์..."

บรรยากาศในตลาด

CMG2095.JPG

CMG2098.JPG

CMG2099.JPG

CMG2100.JPG

CMG2101.JPG

CMG2102.JPG

CMG2103.JPG

CMG2104.JPG

CMG2108.JPG

CMG2110.JPG

CMG2111.JPG

CMG2112.JPG

CMG2113.JPG

CMG2114.JPG

CMG2115.JPG

CMG2116.JPG

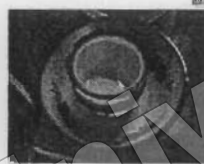
CMG2117.JPG

CMG2118.JPG

CMG2119.JPG

CMG2120.JPG

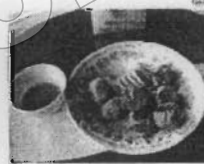
CMG2121.JPG

CMG2122.JPG

CMG2124.JPG

CMG2125.JPG

CMG2126.JPG

CMG2146.JPG

CMG2147.JPG

CMG2148.JPG

CMG2151.JPG

CMG2160.JPG

CMG2161.JPG

CMG2166.JPG

CMG2169.JPG

CMG2170.JPG

CMG2171.JPG

CMG2172.JPG

CMG2173.JPG

CMG2174.JPG

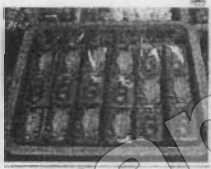
CMG2177.JPG

CMG2178.JPG

CMG2179.JPG

CMG2180.JPG

CMG2181.JPG

CMG2184.JPG

CMG2185.JPG

CMG2186.JPG

CMG2187.JPG

CMG2188.JPG

CMG2189.JPG

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวดวงเดือน พานิช
วัน เดือน ปี เกิด	10 มีนาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	57 หมู่ 2 ตำบลบางชัน อำเภอบลุก จังหวัดจันทบุรี 22110
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2547 - 2549	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลกรุงเทพจันทบุรี
พ.ศ. 2550 - ปัจจุบัน	ธุรกิจส่วนตัว
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	การบริหารธุรกิจ (การบัญชี) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี
พ.ศ. 2552	การจัดการมหาบัณฑิต (การจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) มหาวิทยาลัยบูรพา